

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

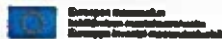
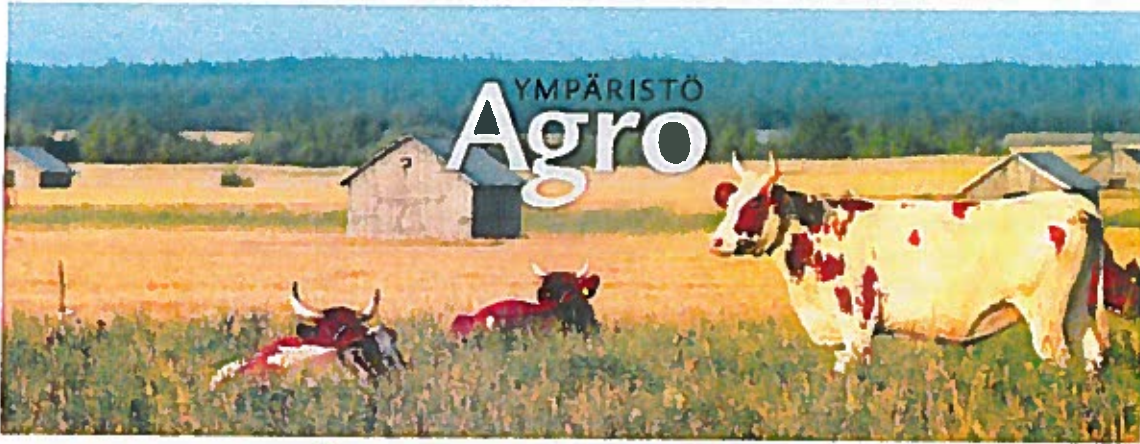

20.4.2015

YmpäristöAgro II tiedotushanke

LOPPURAPORTTI 2011 – 2015 helmikuu

**Maaseutu ympäristö - Luomu – Lähiruoka -
Maatalousmaankäytön uudet näkökulmat
Tiedonvälityshanke 2011-2014 ja 2015 helmikuu**

**ProAgria Oulu / Maa- ja kotitalousnaiset
Maanmittauslaitos
Pohjois-Pohjanmaan Ely-keskus**

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-,
liikenne- ja ympäristökeskus
29. 04. 2015
Dnro POPELY

YmpäristöAgro II Päätös nro 22654 Dnro/ 3074/3560-2011 Hanke nro 15471

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin.

Loppuraportin tiivistelmä YmpäristöAgro II 2011-2015

ProAgria Oulun ja maa- ja kotitalousnaisten hallinnoima ja toteuttama YmpäristöAgro II tiedonvälityshanke toimi Pohjois-Pohjanmaan alueella vuosina 2011-2014. Hanke sai jatkoaikaa toiminnalleen vuoden 2015 helmikuun loppuun saakka, jonka aikana hanke saatiin päätökseen. Sopimuskumppanina hanketta toteutti Maanmittauslaitos. Hanketta rahoitti Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto ja tuen myöntäjänä sekä yhteistyötahona toimi Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus. Yhteistyötahoina hankkeen eri toiminnoissa olivat Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö-, maaseutu- ja energiayksiköt, MTK Pohjois-Suomi, Pohjois-Pohjanmaan liitto sekä MTT. Hankkeen pääkohderyhmänä olivat maa- ja metsätalolliset ja heitä neuvovat tahot. Tietyiltä osin kohderyhmänä olivat myös elintarvikeketjun muut osapuolet.

YmpäristöAgro II –hankkeen tiedotustilaisuuksiin ja tapahtumiin on vuosina 2011-2015 osallistunut yhteensä 25 704 hlöä. Tilaisuuksia ja tapahtumia on hankkeessa järjestetty 2011-2015 336 kpl.

Suosittuja ovat olleet esimerkiksi tukijärjestelmiin ja ympäristöehtoihin liittyvät infotapahtumat 74 kpl. Luomutuotannon edistäminen on ollut keskeisellä sijalla YmpäristöAgron toisessa vaiheessa. Luomutapahtumia oli 35 kpl – osa laajoja seminaareja - osa maatilojen avointen ovien päiviä ja pellonpiennartapahtumia. Luomua edistettiin myös infokirjeiden avulla ja muiden tapahtumien yhteydessä. Mukaan luomuun on sittemmin liittynyt myös uusia toimijoita. Maiseman, perinnebiotooppien ja kosteikkojen hoito sekä vaaliminen ovat kiinnostaneet myös paljon – 70 tapahtumaa ja lähes 3000 osallistujaa. Lähiruokatapahtumia 60 – osa messupisteitä – osa uusiin säännöksiin tai lähiruoan edistämiseen liittyviä. Muut tapahtumat ovat liittyneet mm. ympäristömyönteisiin viljelymenetelmiin, eläinten hyvinvointiin tai maatalousmaankäytön parantamiseen. Yhteensä YmpäristöAgro II tapahtumia oli 336 kpl. Tilaisuuksia näistä oli 279 kpl ja messupisteitä 57 kpl. Osallistujia tilaisuuksissa oli 7960 kpl ja osallistujia messujen infopisteissä 17 744kpl, yhteensä osallistujia 25 704 kpl. (Edellä mainittuihin lukuihin ei ole laskettu tätä edeltäneen YmpäristöAgro I –hankkeen lukuja. YmpäristöAgro I puitteissa pidettiin 197 infotilaisuutta, joihin osallistui 6792 kuulijaa vuosina 2008-2011. Tiedotteita laadittiin tuolloin 199 kpl)

www.ymparistoagro.fi sivuille on koottu paljon aineistoa edellä mainittuihin aiheisiin liittyen: tiedotteita, kaikki hankkeessa pidetyt tapahtumat, youtube videoita, face-book , blogi ja kysy-vastaa toiminto.

Laaja loppuseminaari nimeltään Maatalouden tulevaisuus pidettiin vuoden 2014 loppupuolella yhteistyössä MTK Pohjois-Suomen ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa. Vierailevina esiintyjinä olivat mm. maa- ja metsätalousministeri Petteri Orpo, MTK:n puheenjohtaja Juha Marttila ja Ympäristöministeriön ylijohtaja Timo Tanninen.

YmpäristöAgron lähiruokaosioon on kuulunut myös Pohjois-Pohjanmaan Aitoja Makuja sivuston edistämisen tiedottamalla. Hankkeen aikana sinne on Pohjois-Pohjanmaalta liittynyt n. 165 yritystä – vuoden 2014 lopussa sivustolla oli alueeltamme yhteensä 202 yritystä. Hankesuunnitelman mukaisella tiedottamisella oli tässä suuri rooli. YmpäristöAgro osallistui myös laidunpankki.fi sivuston toimintaan Pohjois-Pohjanmaan osalta. Hankkeen aihepiirien mukaisia tiedotteita, infokirjeitä ja ilmoituksia on laadittu runsaasti. Hankesuunnitelma ja kaikki pidetyt infotilaisuudet löytyvät internetsivuilta www.ymparistoagro.fi. Sivustolta löytyvät hankkeen tiedotteet, blogi, facebook, sähköiset netin kautta katsottavat luennot ja hankkeen tapahtumahistoria sekä aikajärjestyksessä että aihepiireittäin.

YmpäristöAgro II:n tiedotusosiot vuosille 2011-2015 olivat

1. Maatalouden ympäristötuet, maatalouspolitiikan uudistus ja CAP:n viheryttäminen, ympäristömyönteinen maatalous sekä eläinten hyvinvointi
2. Luonnonmukaisen maataloustuotannon edistäminen tiedottamalla
3. Lähiruoan, lähijalostamisen ja suoramyynnin mahdollisuudet
4. Maatalousmaankäytön uudet näkökulmat -tilusjärjestelyt maatilan ympäristöä ja kilpailukykyä parantavina tekijöinä.

Työaikaa vuosina 2011-2015 on eri alan asiantuntijoiden toimesta hankkeessa käytetty 13,4 htv, josta ProAgria Oulun työaikaa 11,9 htv ja Maanmittauslaitoksen työaikaa 1,4 htv. Tämän lisäksi hankkeessa on käytetty ostopalveluita eri tahoilta.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppe investoi maaseutualueisiin

SISÄLLYSLUETTELO

Tiivistelmä

1. Toteuttajan nimi
2. Hankkeen nimi ja hanketunnus
3. Yhteenveto hankkeesta

4. Raportti
 - 4.1 Hankkeen tavoitteet:
 - i. Ylemmän tason tavoitteet, joiden osa hanke on.
 - ii. Hankkeen tavoitteet

 - 4.2 Toteutus:
 - 4.2.1. 2011
 - 4.2.2. 2012
 - 4.2.3. 2013
 - 4.2.4. 2014
 - 4.2.5. 2015

 - iii. toimenpiteet
 - iv. aikataulu
 - v. resurssit
 - vi. toteutuksen organisaatio
 - vii. kustannukset ja rahoitus
 - viii. raportointi ja seuranta
 - ix. toteutusoletukset ja riskit

- 4.3 Yhteistyökumppanit
- 4.4 Tulokset ja vaikutukset
5. Esitykset jatkotoimenpiteiksi
6. Allekirjoittajat ja päiväys

Kuvat Taimi Mahosenaho, Maarit Satomaa, Anna-Leena Vierimaa

www.ymparistoagro.fi

Euroopan maaseudun
kehittämisen maaseuturahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

KOHDAT 1, 2, 3 ja 4.1.

Hankkeen nimi: YmpäristöAgro II

Hankkeen hallinnoija ProAgria Oulu ry, PL 106, 90101 OULU

Hankkeen sopimusyhteistyökumppani Maanmittauslaitos

Hankkeen rahoitus- ja yhteistyötaho: Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, Maaseuturahasto

Yhteistyötahot: Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus (ympäristö, maaseutu- ja energia), MTK, Pohjois-Pohjanmaan liitto, MTT ja muut organisaatiot

Hankkeen kohderyhmä: Pääkohderyhmänä maa- ja metsätilalliset ja heitä neuvovat. Tietyiltä osin kohderyhmää ovat myös elintarvikeketjun muut osapuolet ja vaikuttajat.

Kesto: 7.10.2011-28.3.2015

i. YLEMMÄN TASON TAVOITTEET:

Tiedottamisen aiheet ja toimintalinjat:

Hanke toteuttaa maaseudun kehittämissuunnitelman 2007-2013 toimintalinjan 1 toimenpiteitä 111: Ammatillista koulutusta ja tiedotusta koskevat toimet. Tiedotuksen aiheena ovat pääosin toimintalinjan 2 toimenpiteet: Maatalouden ympäristötuet (214), Eläinten hyvinvointi (215), Ei tuotannolliset investoinnit (216). Tiedotus liittyy osin myös toimintalinjan 1 toimenpiteisiin Maatilojen nykyaikaistaminen, Maataloustuotteiden arvon lisääminen ja yhteistyö maatalouden ja elintarvikealan uusien tuotteiden, menetelmien ja tekniikoiden kehittämiseksi.

Hankkeen taustaa ja tarve:

Vuonna 2010 annetussa komission tiedonannossa ja 2011 hallitusohjelmassa maatalouspolitiikan strategisissa tavoitteissa painottuvat ympäristöasiat, luomutuotanto, lähiruoka sekä ruokaturvan takaaminen kestävästi ja kilpailukykyisesti. 2011 on käynnistynyt keskustelu CAP-uudistuksesta ja sen ”viherryttämisestä” sekä maatalouden ympäristötukijärjestelmän uudistamisesta. 2012 aikana asiaa valmisteltiin ja kommentoitiin. Aluksi tavoitteena oli päätösten valmistuminen keväällä 2013 ja toimeenpano 2013 aikana. Uuden tukijärjestelmän käyttöönoton tavoite oli vuosi 2014, mutta valmistuminen viivästyi. Uusi tavoite on, että uusittu tukijärjestelmä olisi käytössä vuonna 2015. Tilakoon kasvaminen, maatalouden rakenteelliset muutokset, Pohjois-Pohjanmaan erityispiirteet sekä hajanainen tilusrakenne tuovat omat haasteensa maatilojen tulevaisuuden suunnitteluun ja tiedon tarpeeseen.

ii. HANKKEEN TAVOITTEET:

Hankkeen tavoitteita ja toimia:

Tiedottamisen tavoitteena on valmistautua tulevaan ohjelmakauteen ja välittää viljelijöille ja toimijoille tietoa maaseutuohjelmasta, tukijärjestelmästä ja uudistuksista. Tiedottaminen painottuu maatalouden ympäristöasioihin, luonnonmukaiseen tuotantoon, lähiruokaan ja niihin liittyviin ketjuihin, mahdollisuuksiin ja menetelmiin. Ohjelmien valmisteluvaiheissa tiedonvälitys on vuorovaikutteista. Tietoa välitetään alueemme maaseutuympäristönhoidon mahdollisuuksista, rahoitusmuodoista, menetelmistä ja eri hankkeista saaduista kokemuksista ja tuloksista.

Aiheisiin kuuluvat mm. vesiensuojelu, luonnon monimuotoisuus, maisema, viljelymenetelmät, ravinteiden kierrätys, eläinten hyvinvointi, tukihaku ja mahdollisuudet sekä tukijärjestelmän uudistus. Tilusjärjestelyjen tuomat mahdollisuudet tilojen kilpailukyvyille ja ympäristöjärjestelyille ovat oma tiedotusosiensa.

Tiedotusosiot:

1. Maatalouden ympäristö ja tuet - maatalouspolitiikan uudistus ja CAP:n ”viherryttäminen”, ympäristötuet, ympäristömyönteinen maatalous sekä eläinten hyvinvointi
2. Luonnonmukaisen maataloustuotannon edistäminen tiedottamalla
3. Lähiruoan, lähijalostamisen ja suoramyynnin mahdollisuudet
4. Maatalousmaankäytön uudet näkökulmat ja tilussijoitus -tilusjärjestelyt maatilan ympäristöä ja kilpailukykyä parantavina tekijöinä.

Hankkeessa välitetään olemassa olevaa uutta tietoa eikä tehdä kehittämistoimenpiteitä. Hankkeeseen ei kuulu tila- eikä yrityskoh- taista koulutusta tai toimenpiteitä. Tiedotustilaisuudet ovat avoimia. Tiedotus on julkista ja kaikille kohderyhmän jäsenille avointa tiedonvälitystä eri keinoin.

YmpäristöAgro II tiedonvälityshankkeen sisältö, työaikamenekki ja kustannukset tiivistetty- nä ajalle 7.10.2011-31.12.2014 alkuperäisen suunnitelman mukaan

YmpäristöAgro II : n ”Vihreä lanka”

1. Maatalouden ympäristö ja tuet

Maatalouden ympäristötuet, maatalouspolitiikan uudistus ja CAP:n ”viherryttäminen”, ympäristömyönteinen maatalous (sisältäen ei-tuotannolliset investointituet ja täydentävät ehdot) sekä eläinten hyvinvointi

- ProAgria 14,5 kk x 3 v = 43,5 kk = 3,62 htv
- Ostopalvelut 3 kk
- Yhteistyö MTK:n hankkeen kanssa

2. Luomu

Luonnonmukaisen maataloustuotannon edistäminen tiedottamalla

- Palkattu hlö 1 htv x 3 v = 30-36 kk = 2,5 -(3 htv) -hlö tekee myös lähiruokaosiota
- ProAgrian neuvojat - 1 kk /v= 3 kk
- Ostopalveluja 0,5-1 kk/V = 2 kk

3. Lähiruoka

Lähiruoan, lähijalostamisen ja suoramyynnin mahdollisuudet

- ProAgria 5 kk x 3 v = 15 kk = 1,25 htv + luomuosion henkilön työpanosta
- Ostopalvelut 1 kk

4. Maankäyttö ja tilukset

Maatalousmaankäytön uudet näkökulmat ja tilussijoitus - tilusjärjestelyt maatilan ympäristöä ja kilpailukykyä parantavina tekijöinä. (vähentää turhaa liikennettä ja järkevöittää tilan toimintaa, tilavaraukset luonnonmukaiselle peruskuivatukselle, vesijärjestelyille esim. kosteikoille ja uomien muotoilulle,)

- Palvelusopimus Maanmittaustoimisto n. 7 kk/v= 14-15 kk
- MTK:n hankeyhteistyö - (2 vk/v = 1,5 kk -> heidän oma hankekulu)
- ProAgria - 2 vk/ v = 1,5 kk
- Ostopalvelu - 2 kk

Hankkeen koordinointi ja hallinto, hanketyö

- Projektipäällikkö / hanketyöntekijä, ProAgria- 12 kk x 3v = 36 kk = 3 htv

Tehtävä: Olemassa olevan tiedon välittäminen eri menetelmillä

- avoimet tiedotustilaisuudet kentällä ja verkossa
- julkisen infomateriaali, postitukset, jakelumateriaali
- nettiaineiston luominen
- aineistoon ja tiedotukseen liittyen tiedon hankinta
- työ tiedotusvälineiden kautta, yhteistyö hankkeiden ja tahojen kanssa

Ensimmäinen kustannusarvio tiivistettynä

- Palkat 12 htv + sivukulut = 600 000 e (ProAgria n. 95+35 kk, Maanmittaustoimisto n.14-15 kk)
- Ostopalvelut 8 kk (170 pv x 470 e) = 80 000 e (asiantuntijatyö)
- Vuokrat 30 000 e (tilaisuuksien tilavuokrat, toimistot)
- Matkat 60 000 e
- Muut kulut 100 000 e (sis. ilmoitukset, julkaisu- ja painotuotteet, kahvitukset ym.)
- YHT 870 000 e 3 v (n. 300 000 e / V)

Kustannusarvio ja kululuokat 28.11.2013 päätöksen mukaisena (suluissa alkuperäinen):

• Palkat ja palkkiot	537 000	(600 000)
• ostopalvelut	65 000	(80 000)
• vuokrat	43 000	(30 000)
• kotimaan matkakulut	75 000	(60 000)
• <u>muut kustannukset</u>	<u>150 000</u>	<u>(100 000)</u>
• yhteensä	870 000	(870 000)
	▪	summasta maanmittauslaitoksen osuutta 130 000

Kustannusarvio ja kululuokat 26.11.2014 päätöksen mukaisena (suluissa alkuperäinen):

• Palkat ja palkkiot	526 800	(600 000)
• ostopalvelut	60 000	(80 000)
• vuokrat	46 820	(30 000)
• kotimaan matkakulut	76 000	(60 000)
• <u>muut kustannukset</u>	<u>160 380</u>	<u>(100 000)</u>
• yhteensä	870 000	(870 000)
	▪	huom. summasta maanmittauslaitoksen osuutta 95 000

Toteuma kululuokittain maaliskuussa 2015

(suluissa viimeisimmän 26.11.2014 muutospäätöksen mukainen summa):

• Palkat ja palkkiot	535 574,87	(526 800)
• ostopalvelut	59 466,09	(60 000)
• vuokrat	44 907,93	(46 820)
• kotimaan matkakulut	71 763,03	(76 000)
• <u>muut kustannukset</u>	<u>161 192,05</u>	<u>(160 380)</u>
• yhteensä	872 903,97	(870 000)
	▪	huom. summasta maanmittauslaitoksen osuutta 95 000
	▪	Maksuun haetaan 870 000

4.2.1 TOTEUTUS 2011 / iii. toimenpiteet

YmpäristöAgro tiedonvälityshanke aloitti tapahtumat ja tiedotuksen vuonna 2011 lokakuussa. Näistä löytyvät tarkemmat tiedot indikaattorilomakkeesta, excel taulukosta ja vuosiraportista 2011.

TILANNEKATSAUS:

Hankkeen tavoitteet ja tulokset:

Indikaattori	Tavoitetaso kpl	Totsuma hankkeen alusta raportointitietteen mennessä kpl
Tilaisuuksien lukumäärä	150	7
Julkaisujen ja esitteiden lukumäärä	20	3

INFOTILAISUUDET, KERTYMÄ:

Osallistujat Infokpl

2011	159	7
Yhteensä	159	7

2011 toteutunut toiminta YmpäristöAgro II

YmpäristöAgro II aloitti toiminnan vuoden 2011 lokakuussa ja järjesti vuoden loppuun mennessä tavoitteiden mukaisesti 7 infotilaisuutta johon osallistui 159 henkilöä. Aiheina olivat: Hyviin ja laadukkaisiin satoihin ympäristöä kuunnellen 4 kpl, sisältää myös maatalouden vesiensuojelua, monivaikuttaiset kosteikot 1 kpl, luomu tutuksi 1 kpl sekä maisema kauniiksi 1 kpl. Myös tiedotteita, infokirjeitä ja ilmoituksia laadittiin. Työaikaa vuonna 2011 hankkeessa käytettiin 58 päivää. Hankkeen aloitusvuoden päätehtäviin kuului hankkeen toimintasuunnitelmien tarkentaminen tuleville vuosille eri osa-alueilla. Ne löytyvät hankkeen internetsivuilta

www.ymparistoagro.fi tai http://www.proagrioulu.fi/fi/ymparistoagro_ii/

YmpäristöAgro II -jatkohankesuunnitelma vuosille 2011-2014

[Liite 1 YmpäristöAgro II - poimintoja ohjelmista ja tutkimuksista 27.12.2011.pdf](#)

[Liite 2 YmpäristöAgro II - Ympäristö ja tuet tarkemmin 27.12.2011.pdf](#)

[Liite 3 YmpäristöAgro II - Luomuosio hankesuunnitelmaan vuosille 2011-2014](#)

[Liite 4 YmpäristöAgro II - Lähiruokaosio tarkemmin 27.12.pdf](#)

[Liite 5 YmpäristöAgro II - Maatalousmaankayton uudet näkökulmat ja tilussijoitus 27.12.pdf](#)

[Liite 6 YmpäristöAgro II - Hakijaorganisaation esittely 27.12.pdf](#)

[Liite 7 ja liite 11 YmpäristöAgro II - rinnakkaishankkeet, tahot jne 27.12.2011.pdf](#)

YmpäristöAgro II toimintavuodet ovat 2011-2014 ja rinnakkaishankkeen YmpäristöAgro I 2008-2012. Aihealueet ovat osittain erilaiset. Tähän asti infoja on järjestetty I hankkeen puitteissa mutta vuodesta 2012 alkaen tapahtumat tullaan järjestämään pääosin jatkohankkeen YmpäristöAgro II toimesta. YmpäristöAgro I jatkaa viimeisenä toimintavuotena nettisivujen kehittämisen ja kirjallisten raporttien osalta yhden vuoden ajan rinnakkain jatkohankkeen kanssa. YmpäristöAgro II:ssa on uusia aiheita ja uusia yhteistyökumppaneita.

4.2.2. TOTEUTUS 2012 / iii. toimenpiteet

Hankkeen tavoitteet ja tulokset

Indikaattori	Tavoitetaso kappaletta	Toteuma hankkeen alusta raportointi- hetkeen mennessä kappaletta ☒ 31.12.2012 ☐ Loppuraportin yhteydessä
Tilaisuuksien lukumäärä	150	7 kpl + 57 kpl + 23 kpl = 87 kpl
Julkaisujen ja esitteiden lukumäärä	20	15 kpl I

Osallistujat ja infotilaisuudet kpl

2011	159	7
2012 kevät	1900	57
2012 syksy	1513	23
Yhteensä	3572	87

Toiminta 2012

Vuonna 2012 Toiminta lähti täydellä teholla käyntiin. Vuoden loppuun mennessä tilaisuuksia ja tapahtumia oli kertynyt 87 kappaletta, joihin osallistui 3572 henkilöä. Aiheena olivat ympäristömyönteinen maatalous, tukihaku ja ehdot, luomu, eläinten hyvinvointi, maisema, luonnon monimuotoisuus ja maatalouden monivaikeutiset kosteikot, ei-tuotannolliset investoinnit, lähiruoka sekä ympäristötuen mukainen lannoitus ja maan hoito. Varsinkin luomuinformointi on saanut onnistuneen vastaanoton. Kosteikkoihin liittyen pidettiin 13 innokasta tapahtumaa, ja aihe olikin yksi luonnon- ja vesienhoidon pääteemoista. Maisemalaiduntamiseen liittyvät tapahtumat olivat myös ohjelmassa.

Lähiruokaan liittyen suurin saavutus oli Aitoja Makuja sivustolle liittyneet uudet yritykset – vuoden lopussa sivustolla oli 152 yritystä. Hankesuunnitelman mukaisella tiedottamisella oli tässä suuri rooli. Ensimmäisiä kokoontumisia pidettiin myös uuden ohjelmakauden tiedottamiseen liittyen. Lammas ja ympäristö sekä maatalousmaankäytön osioita aloitettiin tarkentamalla toimintasuunnitelmia. Myös tiedotteita, infokirjeitä ja ilmoituksia on laadittu. Työaikaa vuosina 2011-2012 on eri alan asiantuntijoiden toimesta hankkeessa käytetty 2,49 htv.

Hankesuunnitelma ja kaikki pidetyt infotilaisuudet löytyvät internetsivuilla www.ymparistoagro.fi. Vuoden 2013 infotilaisuuksia alettiin suunnittelemaan jo 2012 loppuvuodesta.

Tilusosion toiminta

Pohjois-Pohjanmaan maanmittaustoimiston toteutusvastuulla tuensiirtosopimuksella toteutettava tilusosion toiminta on aloitusvaiheessa. Tiedotustyö aloitetaan kiertämällä ensin kuntien maaseutuhallinnon seitsemän uutta yhteistoiminta-aluetta ja kertomalla uudesta hanketyöstä. Kuntien kanssa suunnitellaan yhdessä tulevia infotilaisuuksia, niiden tarvetta alueittain sekä eri informointikanavia. Materiaalin laadintaa aloitetaan. Visa Korhonen toimittaa sovittujen kokoontumisten tiedot YmpäristöAgro hankkeen julkiselle nettisivuille laitetavaksi. Lehti-ilmoituksiin ja kutsuihin huomioidaan tarvittavat ohjeiden mukaiset hanketunnukset ja infotilaisuudet ovat julkisia. Yksi infoluento aiheeseen liittyen on sovittu ja tullaan pitämään Ely-keskuksessa kunnille.

Lähiruoka- ja Aitoja makuja toiminta

Suurin saavutus lähiruokaosiossa on ollut YmpäristöAgron Aitoja Makuja osion tulokset. Tiedottamisen myötä Pohjois-Pohjanmaan lähiruokayrittäjiä on tullut nettiin aitojamakuja.fi infosivuille hankkeen aikana n. 89 uutta yrittäjää. Tällä hetkellä Pohjois-Pohjanmaan yrittäjiä on sivuilla 156 kpl, mikä on valtakunnallisesti tarkasteltuna merkittävä määrä. Lähiruoka-aihe on juuri nyt erittäin ajankohtainen. Tiedotusvälineissä parhaillaan kohua elintarvikkeiden jäljitettävyydestä, joka liittyy juuri tähän kysymykseen. Lähiruoan edut nousevat esille verrattuna teolliseen kansainväliseen suurimittakaavaisen elintarviketuotantoon. YmpäristöAgro hankkeessa tiedotetaan myös lähiruoan merkitsemis-, laatu- ja jäljitettävyyssasian merkityksestä.

Sähköiset luennot nettiin

Tehtiin runsas valikoima luentoja katsottavaksi internetin kautta. Pääosa niistä käsitteli tukihakua, luomua, eläinten hyvinvointia ja maatilan ympäristöehtojen noudattamista. www.ymparistoagro.fi -> sähköiset luennot. Luennoissa näkyy powerpoint ja kuuluu luennoijan ääni.

Esimerkkejä vuonna 2012 pidetyistä YmpäristöAgro II infotilaisuuksista

- Ajankohtaista lammastaloudessa - dokumentit ja raportointi osana eläinten hyvinvointia
- Tuki infot viljelijöille ja neuvoville tahoille
- Lähiruokainfo - Uuden elintarvikelain säädöksen vaikutus lähiruokan myymiseen uutta tietoa mm. tinkimäiden suoramyynnistä ja muista lainsäädännössä tapahtuvista muutoksista.
- Kevään ajankohtaiset tukiasiat ja suoramyyntiin liittyvät asiat lammastiloille. Lammastalouden ajankohtaiset asiat, lammasneuvoja Marketta Sarja, Maiseman- ja luonnonhoitoon liittyvät tukiasiat, maisemasuunnittelija Maarit Satomaa, Ajankohtaista suoramyynnistä ja elintarvikelainsäädännöstä, elintarvikeneuvoja Soila Hiltunen
- Emolehmälle kannattavuutta luonnonlaitumista ja luomusta Luonnonniityt lihakarjan laidunmaina, Marika Niemelä, Maiseman- ja luonnonhoidon erityiset, Johanna Helkimo 1 Erityistukiin liittyvät suunnittelukäytännöt, Maarit Satomaa Kokemuksia perinnebiotooppien hoidosta, Viljelijäpuheenvuoro Siirtyisinkö luomuun?
- Asiantuntijaseminaari ja kosteikkosuunnitteluinfo
- Maisemanhoito- ja vesistöilta
- Lamujoki kuntoon - vesien tila paremmaksi kosteikolla
- Tietoisku valvonnan varalle - täydentävien ehtojen noudattaminen ja valvonta
- Konekapina ja Kevätmessut
- Kosteikkoinfokierros eri kunnissa 13 kpl - Maatalouden monivaikutteiset kosteikot ja ei tuotannolliset investoinnit
- Kosteikkoinforetki Kuusamon ja Pudasjärven kosteikoille
- Bioenergiapäivä
- Pienten elintarvikeyritysten mahdollisuudet
- Laidunpäivä
- Eläinten kuljettaminen – hevoset, lampaat, naudat, siat ja vuohet,
- Älä ruoki hukkaa –infotilaisuus
- Nurmen kasvu – Infoteltoja pellonpiennartapahtumassa, jossa koeruutuja, kone-esittelyjä, tietoa! Tiheäkasvuinen nurmipeite on ympäristölle hyödyksi estäen ravinteiden ja kiintoaineksen valumista ympäristöön. 1. Ympäristötuen mukainen viljely ja maan hoito 2. Havaintoja nurmen kasvusta 3. Keinoja nurmen kasvuun 4. Kuusi tapaa tihentää nurmi 5. Laidunasiaa
- Mukana Maakuntafestareilla näytteilleasettajana.
- Pikkufarmari Yli-Iissä - Hankkeen infopiste
- Ohjelmalliset Pihamarkkinat Talousseuran pihalla – Hankkeen infopiste
- Oulun päivät ja Lähiruokamarkkinat – Hankkeen infopiste
- Lasten maatalousnäyttely – Hankkeen infopiste
- Vetovoimaa maisemasta
- Tietoa maatilan energia-asioista

Luomuosion raportointia vuosi 2012

Anna-Leena Vierimaa ProAgria Oulu

Alkuvuosi:

Luomupäivät	15.2- 16.2.2012	Rokua, Utajärvi
Ajankohtaista luomuvalvon- nasta	Kevät 2012	sähköinen luento YA - hankkeen kotisivuille
Emolehmät luomuun?	Kevät 2012	sähköinen luento YA - hankkeen kotisivuille
Luomueläinten ja- pellon lisä- tarve vuosittain ja luomun markkinatilanne 2012	Kevät 2012	sähköinen luento YA - hankkeen kotisivuille

Loppuvuosi:

- 15.8.2012 Luomumaatilapäivä Tuomikosken tila

Tapahtuma toteutettiin yhteistyössä MTK Pohjois-Suomen Maaseutuelinkeinojen kehittämi-
sen tiedotus-, koordinaatio- ja aktivointihankkeen kanssa. Tilaisuudessa puheenvuoroja,
työnäytöksiä sekä pellonpiennartapahtuma. Osallistujia n. 70

- 15.9.2012 Lisää Luomua –seminaari, työnäytös ja infopiste Ruukin luomu- ja lähituote-
markkinoilla. Toteutus yhteistyössä Pro Luomun kanssa. Tilaisuudessa seminaari, jossa
useita luomualan toimijoiden esityksiä. Seminaariin osallistujia 36 henkilöä. Työnäytökseen
rikkakasvien torjunnasta osallistui n. 60 henkilöä. Lisäksi YmpäristöAgron infopisteellä oli
kävijöitä n. 150.
- 19.10 ja 22.10.2012 Kiinnostaako luomumaidontuotanto. Liminka ja Nivala. Ympäristö-
Agro –hankkeen järjestämät tilaisuudet Limingassa ja Nivalassa. Infotilaisuudessa puhujina
luomumaidontuotannon keskeisiä toimijoita. Luomumaidontuotannon infotilaisuuksiin
osallistui 26 henkilöä.
- 22.11.2012 Luomupuutarhatuotannon infopäivä, Haapavesi

YmpäristöAgro –hankkeen järjestämä luomupuutarhatuotannon infopäivä järjestettiin No-
rassa Haapavedellä. Tilaisuuden esitelmöitsijöinä luomupuutarhatuotannon osaajia sekä vil-
jelijöitä. Hankkeen järjestämään päivään osallistui 50 henkilöä.

- 26.11 ja 12.12.2012 Kiinnostaako luomulihantuotanto –infopäivät, Liminka ja Nivala. Ym-
päristöAgro –hankkeen ja yhteistyössä MTT Ruukin kanssa järjesti kaksi luomulihantuotan-
non infopäivää Limingassa ja Nivalassa. Tilaisuuden esitelmöitsijöinä oli ProAgria, Ympä-
ristöAgro, MTT Ruukki sekä viljelijäpuheenvuorot. Tilaisuuksissa oli yhteensä 45 osallistu-
jaa.

Osallistuminen muihin tapahtumiin

- 20.8.2012 Navetan avajaiset, Ruukki. Osastolla kävijöitä n. 30
- 1.9.2012 Lasten maatalousnäyttely, Kärsämäki. Osastolla kävijöitä n. 450
- 24.9.2012 ProAgrian kasvinviljelyneuvojien päivä. Esitelmä, Liminka
- 23.11.2012 Konekapinamessut, Nivala.
- 21.11.2012 Mentor-tilaisuus, hankkeen esittely, Oulu

Tiedotteet ja kirjeet luomuosiossa

- Luomu Okramessuilla 07/2012
- Viljelijäkirje luomutoimijoille 08/2012
- Luomumaatilapäivän tiedote 08/2012
- Viljelijäkirje 09/2012
- Tiedote luomumaidontuotannosta 09/2012
- Luomumaidontuotannon infotilaisuudet 10/2012
- Luomupuutarhatuotannon tilaisuus 11/2012
- Kiinnostaako luomulihantuotanto – infotilaisuudet 12/2012
- Lisäksi useita sähköpostitiedotteita sähköpostituslistoilla oleville

4.2.3. TOTEUTUS 2013 / iii. toimenpiteet

TILANNEKATSAUS:

Hankkeen tavoitteet ja tulokset:

Indikaattori	Tavoitetaso kpl	Toteuma hankkeen alusta raportointitilauksen mennessä kpl
Tilaisuuksien lukumäärä	150	7+57+23+76+60=223 kpl
Julkaisujen ja esitteiden lukumäärä	20	3+22+15+42+33=115 kpl

YmpäristöAgro tapahtumat ja osallistujat, tilanne 2011-2013

Osallistujat yhteensä Osallistujat tilaisuuksissa Osallistujat messuilla Infokpl yhteensä Tilaisuudet Messut

2011	159	159	0	7	7	0
2012 kevät	1900	1513	387	57	52	5
2012 syksy	1536	441	1095	23	14	9
2013 kevät	4097	1700	2397	76	67	9
2013 syksy	11200	1395	9805	60	42	18
Yhteensä	18892	5208	13684	223	182	41

Toiminta 2011-2013

YmpäristöAgro II –hankkeen tilaisuuksia oli vuoden 2013 aikana 109 kpl ja messupisteitä 27 kpl. Tilaisuuksiin osallistui sen vuoden aikana yhteensä 3 095 hlöä ja hankkeen messupisteille 12 202 hlöä. YmpäristöAgro II kertymät parin vuoden ajalta jatkohankkeen alusta ovat 223 tapahtumaa ja 18 892 osallistujaa yhteensä messuille ja tilaisuuksiin. YmpäristöAgro II hankkeessa tehtyjen tiedotteiden lukumäärä on 75 kpl vuonna 2013 ja hankkeen alusta 115 kappaletta. Hankkeissa on laadittu laaja nettisivusto, johon tietomateriaali järjestetty aihepiireittäin. YmpäristöAgron lähiruokaosioon kuuluu myös Pohjois-Pohjanmaan Aitoja Makuja sivuston edistäminen tiedottamalla.

Vuoden 2013 aikana sivustolle liittyi 30 uutta yritystä. Hankkeen aikana sinne on liittynyt n. 150 yritystä – vuoden lopussa sivustolla oli yhteensä 186 yritystä. Hankesuunnitelman mukaisella tiedottamisella oli tässä suuri rooli.

(Edellä mainittuihin lukuihin ei ole laskettu aiemman 2008-2011 YmpäristöAgro I –hankkeen lukuja.)

Hankesuunnitelma ja kaikki pidetyt infotilaisuudet löytyvät internetsivuilta www.ymparistoagro.fi. Vuoden 2014 infotilaisuuksia alettiin suunnittelemaan jo 2013 loppuvuodesta. Työaikaa vuosina 2011-2013 on eri alan asiantuntijoiden toimesta hankkeessa käytetty 7,14 htv.

YmpäristöAgro II kertyneitä tuloksia 2011-2013

- YmpäristöAgro II Infotilaisuudet ja tapahtumat:
 - YA II 182 tilaisuutta ja 41 messutapahtumaa, yhteensä 223 infotapahtumaa pidetty 2013 lopussa (2011-2013)

-YmpäristöAgro II –hankkeen tilaisuuksia oli vuoden 2013 aikana 109 kpl ja messupisteitä 27 kpl.

Osa tapahtumista hankkeen omia – osa yhteistyössä muiden hankkeiden kanssa.

- **Osallistujat (2011-2013):**

-yhteensä kertymä 18 892 osallistujaa, joista tilaisuuksissa 5208 hlö ja messuosastoilla 13 684 hlö.

-tilaisuuksiin osallistui vuoden 2013 aikana yhteensä 3 095 hlöä ja hankkeen messupisteille 12 202 hlöä.

-keskimäärin laskettuna tilaisuuksissa on ollut 29 hlö ja messupisteillä 334 hlö. Joissakin infotilaisuuksissa on ollut jopa yli 100 henkilöä ja joissakin vähemmän riippuen aiheesta ja ajankohdasta. Messupisteillä vierailleiden osallistujien määrään on laskettu vain osastolla pitempään vierailleet, eikä koko messukävijämäärää

- **Tiedotteet:**

Hankkeen aikana on laadittu 115 kpl tiedotetta. Ne ovat nähtävänä hankkeen nettisivustolla, johon tietomateriaali järjestetään aihepiireittäin www.ymparistoagro.fi (sivusto laadittu YA I puitteissa, sitä kehitetään edelleen YA II puitteissa, jää toimimaan hankkeiden päättyttyä) Tiedottamista ja raportointia on tehty lehdistön, www.ymparistoagro.fi sivujen ja facebookin avulla. Sidosryhmiä on tiedotettu myös sähköpostitse, kirjeitse ja meijereiden tonkkapostien välityksellä.

- Vuoden 2013 näkyvimpiä YmpäristöAgro tapahtumia mediassa sekä yleisötilaisuuksissa olivat:

- Laaja tuki-infokierros yhteistyössä MTK:n, ELY:n ja kuntien kanssa
- Laiduntaminen, eläinten hyvinvointi ja luonnon hoito
- Laidunpankki.fi toiminnan edistäminen
- Lähiruoka ja luomu (eri sektoreilla esillä)
- Luomupuutarhapäivät
- Elintarvikelainsäädännön muutokset ja Oiva-julkistamisjärjestelmä
- Pienteurastamotoiminnan edistäminen tiedottamalla
- Maatalousmaan hoitaminen ja ympäristömyönteinen viljely
- Kosteikkoihin liittyvät rahoitusmuodot ja menetelmät
- Tilusjärjestelyihin liittyvät teemat ympäristökysymykset huomioiden
- Vesienhoitoon liittyvät aiheet yhdessä VYYHTI-hankkeen kanssa

- Bioenergian yhdistyminen maiseman hoitoon
- Riukuaitainfot ja maaseudun maisemat sekä luonnon monimuotoisuus
- Lammastalous ja sen mukanaan tuomat ympäristöarvot
- Ympäristöluvan hakeminen ja valvonta

- **Lausunnot:**

- Hankkeen puitteissa laadittiin kolme lausuntoa. Hankkeen nettisivuilla olevia YA II hankkeen kesäkuussa 2013 laatimia lausuntoja toimitettiin tulevaan Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmaan. Aiheet olivat yleistä ympäristökorvausjärjestelmästä ja neuvontatoimenpiteistä sisältäen asioita myös luonnonhoidosta, luomu sekä eläinten hyvinvointi. Lausunnot toimitettiin pyydettyssä määräajassa ministeriöön. Hankkeen sivustolle on koottu tietoa ohjelmakauden suunnitelmista ja ohjelmasta.

- **Painotuotteet:**

Hankkeen painattamissa lähiruokakorteissa tiedotetaan ympäristöagro.fi sekä aitojamakuja.fi nettisivustoja osoitteen ja QR-koodin avulla.

Kortteja painatettiin 11 000 kpl ja niistä suuri osa jaettiin kesän messutapahtumissa ja infopisteissä sekä postituksissa. Messuinfopisteillä tunnuksena oli EU lipuin varustettu hanke

viiri. Painatettiin myös hankelogoja varustettu esittelijöiden messupaita sekä huomioturva-liivi maastotapahtumiin.

- **Jatkoa**

Tuki-infojen suunnittelu maaliskuulle 2014 alkoi loppuvuonna 2013 MTK:n, Elyn ja kuntien kanssa. Aiheena tulee olemaan vuosittaisen tiedotettavien tukihauksen asioiden lisäksi jo mm. valmistautuminen uuteen ohjelmakautteen ja mahdollinen erityis- tai ei-tuotannollinen tukihaku 2014. Eläinlääkärin asiantuntijatyötä tulee jatkossa hankkeelle enemmän liittyen eläinten hyvinvointiosioon. Uutena aiheena on tulossa lähiruokainfoa kumppanuusviljelystä. Siihen palkataan määräaikaista työvoimaa. Maatilan energia sivustoja laaditaan ja maatilan luonto sivustot on tavoitteena uusia osaksi YmpäristöAgro sivustoa. Perinnebiotooppiasiantuntijatyötä jatketaan määräaikaisella työvoimalla ja yhteistyötä jatketaan Vyyhti hankkeen kanssa.

Tilusosion toiminta 2013

Maatalousmaankäytön uudet näkökulmat osion tapahtumat 2013

Keväällä oli hankkeen osiolla viisi käynnistystilaisuutta yhteistoiminta-alueilla Haapajärvellä, Nivalassa, Oulussa, Tyrnävällä ja Siikalatvalla. Näiden maaseutuasiamiestapaamisten yhteydessä oli maanomistajilla mahdollisuus käydä tutustumassa tähän hankkeeseen.

Syksyllä järjestettiin yhdessä muiden YmpäristöAgron II osioiden kanssa neljä tilaisuutta; Nivalassa, Kuusamossa, Tyrnävällä ja Siikajoella. Tilaisuuksissa esiteltiin osion eteneminen ja kunkin alueen maankäytön erityispiirteitä. Tilaisuuksissa oli mahdollista myös tuoda esiin mahdollisia kohde-alueita tarkempaan tarkasteluun.

Loka- marraskuussa järjestettiin neljän MTK:n paikallisosaston syyskokouksen yhteydessä tiedotustilaisuudet, jossa esiteltiin kunkin yhdistyksen toimialueen maankäyttöä ja mahdollisuuksia tilusjärjestelyjen avulla parantaa maatalouden ympäristöä ja kannattavuutta. Keskustelujen yhteydessä hankkeelle löytyi maanomistajalähtöisesti useita uusia kohde-alueita.

Loppuvuodesta esiteltiin yhteistoiminta-alueilla tilaisuuksissa esille nousseita kohde-alueita, joita tutkitaan tarkemmin 2014.

Yhteensä näissä tilaisuuksissa oli 183 osanottajaa. Lisäksi hankkeella oli useita yhteistyö palavereja osion eteenpäin viemiseksi mm. MTK:n, Suomen ympäristökeskuksen, Maveplanin, Ympäristö-Agro II hankeen ja ELY:n edustajien kanssa.

Hanke kilpailutti hankealueen kuntien kuivatustarpeiden ja vesiensuojeluratkaisujen selvittämisen marraskuussa 2013. Tarjouskilpailun perusteella Maveplan tekee kunta- ja aluekohtaiset selvitykset.

Lähiuoka- ja Aitoja makuja toiminta

Tähän mennessä 2011-2013 lähiuokaosiossa on ollut 44 tapahtumaa, joista osa infotilaisuuksia ja osa messupisteitä. 1.1.-31.12.2013 välisellä ajalla on ollut 33 tapahtumaa, joista 9 messupistettä ja 24 infotilaisuutta ja tapahtumaa. Osallistujia oli messupisteillä 3980 hlö ja muissa infotapahtumissa 470 hlö.

YmpäristöAgron lähiuokaosioon kuuluu myös Pohjois-Pohjanmaan Aitoja Makuja sivuston edistäminen tiedottamalla. Vuoden 2013 aikana sivustolle liittyi 30 uutta yritystä. Hankkeen aikana sinne on liittynyt n. 150 yritystä – vuoden lopussa sivustolla oli yhteensä 186 yritystä.

Itse järjestettyjä tapahtumia ovat vuoden 2013 aikana olleet mm. Oiva-elintarvikevalvonta järjestelmää sekä lähiuokaa esitelleet tilaisuudet. Niissä asiaa on esitelty yhdessä viranomaisten kanssa. Alkuvuonna 2013 pidettiin elintarvikelakia esitteleviä YmpäristöAgro infopäiviä. Myös kuluttajille on järjestetty lähiuokainfopisteitä mm. messutapahtumissa ja kylätapahtumissa.

Yksi tapahtuma oli työapajatyypinen YmpäristöAgro -infotilaisuus Northern Arctic Flavours seminaarin yhteydessä. Pohjois-Pohjanmaan lähiuokaa käytiin esittelemässä myös Farmarissa, Pikkufarmarissa sekä Helsingin Herkkujen Suomi tapahtumassa Pohjois-Pohjanmaan osastolla. Näihin saatiin hyväksyntä Elyltä.

Eläinten hyvinvointiosio

Tähän mennessä eläinten hyvinvointiosiossa oli pidetty 14 infotilaisuutta, joihin on osallistunut 1040 hlö.

Vuonna 2013 tapahtumia oli 9 kpl: laidunpäivät, lammasseminaari, lehmien hedelmällisyyden, kestävyys-, hyvinvoinnin ja ruokinnan parantamiseen liittyvät tilaisuudet sekä eläinten kuljetusinfo ja suurelänpe-lastuksen infopäivä HevosAgron kanssa yhteistyössä. Lisäksi on toimitettu viljelijäkirjeitä ja lehtijuttuja.

Luomuosio

Luomuosiossa on 2011-2013 ollut 26 seminaari- ja messutapahtumaa ja niissä on ollut 1397 osallistujaa.

Aikajaksolla 1.1.-31.12.2013 on ollut 7 infotilaisuutta, 1 inforetkeily ja 4 muuta infotapahtumaa. Pellonpiennarinfoissa oli jokaisessa kymmeniä osallistujia ja luomupuutarhapäivillä n. 67 osallistujaa. Vierimaan kevään tehtävistä mittava on ollut viimevuonna ja tulee olemaan myös kevään 2014 tuki-infojen puheenjohtajuus ja luento sähköisestä tukihausta niissä sekä erilliset luomutuki-infot ja muut tapahtumat.

Luomuosion infotilaisuudet 2013

- Luomupäivät 20-21.2 Oulun Eden
 - Yhteistyössä MTK Pohjois-Suomen hankkeen kanssa
 - Useita luennoitsijoita
 - Osallistujia 135
- Luomutuki-infot (MTT Ruukki; edistystä luomutuotantoon; Timo Lötjönen, ELY-keskus; Johanna Honkanen, YmpäristöAgro; Anna-Leena Vierimaa)
 - 4.4. Kempele 31 osallistujaa
 - 5.4 Nivala 35 osallistujaa
- Heinäkuu 2013 Luomuretki Farmariin ja luomutiloille, 34 osallistujaa
- Elokuu 2013
 - Pellonpiennartilaisuus Haapajärvi, 37 osallistujaa
 - Pelloniennartilaisuus Ylivieska, 50 osallistujaa

- Pellonpiennartilaisuus Paavola, 35 osallistujaa
- Luomumaatilapäivä, Muhos 150 osallistujaa
- Syyskuu pellonpiennartilaisuus Nivala, 30 osallistujaa
- Marraskuu luomupuutarhapäivät Rokua, 67 osallistujaa

Luomuosio mukana

- Nurmi 2013, Ylivieska
- Lasten maatalousnäyttely, Haapajärvi
- Ruukin luomu- ja lähituotemarkkinat, Ruukki
- Lammasseminaari, Rokua

Luomuosion tiedottamista

- Viljelijäkirje luomutoimijoille 05/2013 ja 08/2013
- Lisäksi useita sähköpostitiedotteita sähköpostituslistoilla oleville
- Lehtijutut: vinkkejä viljelyyn pellonpiennareilta, Kalajokilaakso; Luomurukiin tuotanto, Maaseudun tulevaisuus, Kalajokilaakso, Luomumaatilapäivä, Tervareitti
- Viljelijäkirje 8/2013
- Sähköpostituslista
- Lehtijutut mm. pellonpiennartilaisuus Ylivieska, luomumaatilapäivä Muhos

Tukitiedotus osio

Joka vuosi kuten myös vuonna 2013 suurimpia YmpäristöAgro yleisötilaisuuksia oli laaja tuki-infokierros yhteistyössä MTK:n, ELY:n ja kuntien kanssa. Vuonna 2012 niitä oli 21 kpl ja vuonna 2013 27 kpl, ja näissä oli yhteensä 1350 osallistujaa. Lisäksi luomusta pidettiin erilliset tuki-infotilaisuudet. Ensimmäiset tilaisuudet pidettiin neuvoville tahoille – eteläisellä osalla ja pohjoisella osalla. Näissä luennoivat MTK:n lakimies Helsingistä sekä alueellisen Elyn, ProAgrian ja MTK:n asiantuntijat. Luennot myös nauhoitettiin nettiin. Loput tuki-infotilaisuudet olivat viljelijöille ja näissä luennoivat ProAgria, Ely sekä kunnat. Infotilaisuuksissa oli yhteistyössä MTK:n hanke, jonka kanssa jaettiin myös kustannuksia. YmpäristöAgro hankkeen puitteissa tehtiin tilaisuuksien järjestely- ja suunnittelutyöt sekä materiaalipaketin laadinta. Tilaisuuksiin painatettiin 70-80 sivuinen materiaalipaketti kaikille osallistujille. Aiheina olivat kuluvan vuoden tuun liittyvä tiedottaminen, sähköinen tukihaku, monipuolisesti ympäristöasiat, luomuun liittyminen, valvontasioita sekä tulevan ohjelmakauden suunnitelmat ja tavoitteet. Infotilaisuuksia on pidetty myös otsikolla ”Tietoisku valvonnan varalle” sekä täydentävistä ehdoista.

Ympäristötuen mukainen lannoitus ja peltoviljely –osio sekä Ympäristöluvut

Näissä kahdessa osiossa on vuosina 2011-2013 pidetty yhteensä 13 tapahtumaa, joihin on osallistunut 1374 osallistujaa. Vuonna 2013 näistä pidettiin 6 kpl. Osion teemoina ovat olleet mm. nurmiviljelyn ravinnetalous, uusi ohjelmakausi, karjanlannan käyttö ympäristön kannalta, valkuaiskasvien viljely ja maanparannuskasvien käyttö. Elokuussa Nurmi2013 tapahtumassa Ylivieskassa teemoina nurmen ympäristövaikutukset sekä ympäristötuen mukainen viljely. Kuusamon puutarhapäivillä esillä mm. maanparannus ja viljelykierto. Ajankohtaista tietoa kasvinviljelyn ympäristöasioista ja maan käytöstä jaettiin loppu vuoden infotilaisuuksissa Nivalassa, Kuusamossa, Tyrnävällä ja Siikajoella. Ympäristölupa-asioista saatiin laaja tietopaketti Haapaveden infotilaisuudessa: Tietoa Ympäristöluvasta investoiville kotieläintiloille. Teemoina olivat esim. ympäristöluvun hakeminen ja valvonta.

Maatilan energia

Maatilojen energia-asioista on pidetty tilaisuuksia, kirjoitettu lehdissä ja vuonna 2013 saatiin myös koottua kattava tietopaketti www.ymparistoagro.fi –sivustolle.

Maatilan maisema ja luonnon monimuotoisuus

Tämä osio on ollut yksi vilkkaimpia käsittäen 48 tapahtumaa, joissa on ollut 2156 osallistujaa. Vuonna 2013 pidettiin 24 tapahtumaa. Aiheena ovat olleet mm. maatalouden monivaikutteiset kosteikot ja niihin liittyvät rahoitukset. Tilusjärjestelyihin liittyvät ympäristöteemat saatiin näkyvästi esille mm. Maaseudun Tulevaisuuden laajassa artikkelissa. Vesienhoitoon liittyviä teemoja on tiedotettu yhdessä VYYHTI-hankkeen kanssa. Bioenergian yhdistymistä maiseman hoitoon saatiin esille Maaseudun Tulevaisuuden Maisema Mahdollisuutena- juttusarjassa. Maiseman- ja luonnonhoito, laidunpankkipalvelu, sopimuksellisuus, hoivamaatalous olivat esillä myöskin lampureille suunnatussa tiedotuksessa. Maiseman- ja luonnonhoidon tukihaku avautui keväällä 2013 yhdistyksille, siitä tiedotettiin myös tilaisuuksissa joita pidettiin yhdessä VYYHTI-hankkeen kanssa. Tiedottamista tukihausta tehtiin myös sähköpostilla ja lehdistötiedotteilla. Lumo- ja kosteikkoyleisuunnittelu käynnistyi Siikajoen valuma-alueella, YA II tiedottaa kohderyhmäämme. Valmistuneista yleisuunnitelmista tiedotettiin.

Keväällä 2013 ehdotettiin yhdessä sidosryhmien kanssa Oivangin vesiensuojeluyhdistyksen kosteikkohan- ketta Pohjois-Pohjanmaan Maaseutugaalan yhteisöteoksi. Vuoden 2013 piha- ja riukuaitainfot keräsivät hyvän määrän kuulijoita. Pihainfoissa käytiin läpi mm. pohjoisia kestäviä kasveja ja maatilojen pihapiirejä. Riukuaitainfot käsitelivät maiseman- ja luonnonhoidon teemoja sekä vesienhoitoa. Riukuaitainfoissa on käytännön läheisen aidan tekemisen lisäksi jaettu monipuolista infoa ympäristöhoidosta.

Maiseman- ja luonnonhoito kiinnostaa niin viljelijöitä kuin yhdistyksiäkin. Hanke oli esillä myös valtakunnallisilla Ympäristöhankkeiden vetäjien tapaamisessa Seinäjoella sekä LUMO-neuvottelupäivillä Helsingissä. Hankkeen asiantuntijat ovat olleet aktiivisesti mukana keskusteluissa mm. Ympäristökorvaustyöryhmän alaryhmässä Maatalousluonnon monimuotoisuus ja maisema.

Lammas-osio

Kolmessa lammasosion tilaisuudessa on ollut yhteensä 96 osallistujaa. Ajankohtaisinfoissa lampureille keskusteltiin pienteurastamoista ja suunniteltiin loppuvuoteen ajoittuvaa seminaaria. ”Lammaslauntai” keräsi marraskuun lopussa noin 60 lammastaloudesta kiinnostunutta henkilöä Rokualle – teemoina olivat laadukas tuotantoketju, lampaiden terveydenhoito, ympäristöystävällinen lammastalous, lähiruoka. Tilaisuuksissa kuultiin useita kannustavia tarinoita lammastalouden mahdollisuuksista. Luennoitsijoina olivat myös lampurit itse. Pienteurastamoiden ajankohtaisasioita on seurattu ja tiedotettu myös lähiruokaosiossa. Pudasjärvellä ja Oulussa ovat aloittaneet vuoden 2013 aikana pienteurastamot. YmpäristöAgro –hanke on tiedottanut lampaiden lähiteurastamoasioista. Maiseman- ja luonnonhoito, laidunpankkipalvelu, sopimuksellisuus, hoivamaatalous olivat esillä myöskin lampureille suunnatussa tiedotuksessa.

4.2.4. TOTEUTUS 2014 / iii. toimenpiteet

TILANNEKATSAUS:

Hankkeen tavoitteet ja tulokset:

Indikaattori	Tavoitetaso kpl	Toteuma hankkeen alusta raportointihetkeen mennessä kpl
Tilaisuuksien lukumäärä	150	7+57+23+76+60+79+23=325 kpl
Julkaisujen ja esitteiden lukumäärä	20	3+22+15+42+33+21+27=163 kpl

Tiivistelmä vuoden 2014 YmpäristöAgro II hankkeen toiminnasta

Osallistuminen hankkeen tapahtumiin oli myös vuonna 2014 erittäin vilkasta. YmpäristöAgro II –hankkeen tilaisuuksia oli 86 kpl ja tapahtumia 16 kpl – yhteensä 102 kpl vuoden 2014 aikana. Niihin osallistui sen vuoden aikana yhteensä 6764 hlö, joista noin puolet tilaisuuksissa ja puolet messu- ja infotapahtumissa. YmpäristöAgro II hankkeessa tehtyjen tiedotteiden lukumäärä on n. 50 kpl vuonna 2014 ja hankkeen alusta 163 kappaletta.

YmpäristöAgro tapahtumat ja osallistujat, tilanne 2011- 2014

	Osallistu- jat yh- teensä	Osallistujat tilaisuuksis- sa	Osallistu- jat mes- suilla	Infokpl yhteen- sä	Tilaisuu- det	Messut
2011	159	159	0	7	7	0
2012 kevät	1900	1513	387	57	52	5
2012 syksy	1536	441	1095	23	14	9
2013 kevät	4097	1700	2397	76	67	9
2013 syksy	11200	1395	9805	60	42	18
2014 kevät	4985	2205	2780	79	69	10
2014 syksy	1779	499	1280	23	17	6
Yhteensä	25656	7912	17744	325	268	57

-
-
- Vuoden 2014 näkyvimpiä YmpäristöAgro tapahtumia mediassa sekä yleisötilaisuuksissa olivat:
 - Maatalouden Tulevaisuus loppuseminaari yhteistyössä MTK:n ja ELY-keskuksen kanssa.
 - Esiintyjinä valtakunnan tason päättäjiä ja vaikuttajia.
 - Laaja tuki-infokierros yhteistyössä MTK:n kanssa
 - Hanke mukana Maaseudun mahtavin kauppa-auto Pohjois-Pohjanmaan kiertueen esittelypis-
teillä sekä kuntien kesätapahtumissa
 - Laiduntaminen, eläinten hyvinvointi ja terveys
 - Maiseman- ja luonnonhoito, perinneympäristöt
 - Pohjois-Pohjanmaan infoaineiston laatiminen maisemakilpailuun ja alueellisen aineiston tie-
dottaminen ja esittely maisemasymposiumissa Helsingin säätytalolla
 - Luomutapahtumat, pellonpiennarinfort, inforetkeily ja tilaisuudet
 - Lähiruokaa hankintoihin –tapahtumat, suoramyynti ja elintarvikelainsäädäntöasioista tiedot-
taminen, EU:n nimituotesuoja, ja Aitoja Makuja lähiruokan edistäminen Pohjois-
Pohjanmaalla,
 - Kumppanuusmaataloudesta tiedottaminen tiedotteiden avulla
 - Luonnonlaidunlihasta ja rantalaiduntamisesta informointi päivä maatilalla tapahtumassa
 - Maatalousmaan hoitaminen, karjanlannan käyttö ja ympäristömyönteinen viljely
 - Tilusjärjestelyihin liittyvät teemat ympäristökysymykset huomioiden
 - Vesienhoitoon liittyvät aiheet yhdessä VYYHTI- ja jätevesihankkeen kanssa
 - Lammastalous ja sen mukanaan tuomat ympäristöarvot

Vuosi 2014

Hankkeen viimeinen kokonainen toimintavuosi oli edelleenkin täynnä erilaisia tilaisuuksia, oli infotilaisuuksia ja messuja. Vuoden aikana oli 102 erilaisessa tilaisuudessa mukana 6764 osallistujaa.

Näistä infotilaisuuksien osallistujia oli 2704 ja infopisteillä käyneitä 4060. Kaikki hankkeen osaluuet jatkoivat tiedottamistyötä myös viimeisen toimintavuoden aikana.

Loppuvuodesta järjestettiin Maatalouden tulevaisuus –seminaari. Maa- ja metsätalousministeri Peteri Orpo valoi uskoa suomalaiseen ruuantuotantoon, kunhan jaksetaan katsoa yli vaikeiden aikojen ja rohkaista nuoria satsaamaan tulevaisuuteen. Ilmastopolitiikan ja maatalouden suhdetta pohtinut MTK:n puheenjohtaja Juha Marttila totesi maatalouden roolin vaikeaksi: se nähdään helposti vain päästönä, vaikka se on myös hiilensitoja, tuotantopanosten tehokas hyödyntäjä ja bioenergiaratkaisujen toimijataho. Ympäristöministeriön ylijohtaja Timo Tanninen muistutti maatalouden keskeisestä roolista vesiensuojelussa ja antoi tunnustusta viime vuosikymmenien hyvästä kehityksestä. Tutkimusjohtaja Tuomas Kuhmonen Turun Yliopiston Tulevaisuuden tutkimuskeskuksesta vakuutti, että maataloudella on monia vaihtoehtoisia tulevaisuuksia. ”Maaseudulla on vastauksia ihmiskunnan suuriin haasteisiin, mutta iso kuva on tällä hetkellä täysin hukassa. Tuki- ja lupasääntämistä pitäisi päästä vaihtoehtojen pohdintaan.” Professori Jyrki Niemi MTT:stä Suomen kävi läpi maatalouden muutosta EU-aikana. Tilaisuus oli myös kahden hankkeen päätöstilaisuus. Tuloksiaan esittelivät ProAgria Oulun ja Oulun Maa- ja kotitalousnaisten YmpäristöAgro-hanke sekä MTK-Pohjois-Suomen hallinnoima Maaseutuelinkeinojen kehittämisen tiedotus-, koordinaatio- ja aktiivointihanke.

Tuki-infoissa esillä uuden ja vanhan ohjelman tukiasiat

Tuki-infojen suunnitteleminen aloitettiin jo edellisen vuoden loppupuolella. Haasteena oli saada erotettua 2014 vuoteen liittyvät tukiasiat ja uuden ohjelmakauden tukiasiat. Tuki-infomateriaaliin pyrittiin erottamaan nämä eri ohjelmien tiedotusmateriaali. Tilaisuuksia pidettiin asiantuntijoille ja viljelijöille. Tilaisuuksien aiheina olivat muun muassa vuoden 2014 tukihaku, Vipupalvelu ja sähköinen haku, kuivatuksiin liittyvät ilmoitusmenettelyt ja huomioita sulfaattimaiden viljelystä ja hukkakauratilanteesta, mitä tulossa 2015: Katsaus ohjelmakauden valmisteluun ja maatalouspolitiikan uudistukseen, mitä kuuluu viherryttämisen, ympäristökorvausjärjestelmän ja nitraattiasetuksen suunnitelmille alkaen 2015 sekä uusien lohkojen saaminen tukien piiriin, mikä tilanne 2015. Kevään tuki-infot keräsivät paljon kuulijoita paikalle ja uuden ohjelmakauden asiat herättivät paljon keskustelua. Tilaisuuksissa haluttiin luoda edelleenkin uskoa suomalaiseen ruuantuotantoon tukimuutoksista huolimatta. Tilaisuuksissa oli esillä myös uuden ohjelmakauden myötä tilojen käyttöön tuleva maksuton neuvontajärjestelmä Neuvo2020. Siinä on mahdollista saada uuteen rahoitusohjelmaan liittyvää tilakohtaista neuvontaa.

Luomusopimukset muuttumassa luomusitoumuksiksi

Luomuosiossa järjestettiin MTK Pohjois-Suomen kanssa yhteistyössä edellisten vuosien tapaan Luomupäivät. Päivät tarjosivat asiantuntijaluentoja kasvintuotannosta, maan rakenteen parantamisesta, viljelykierrosta, kotieläintuotannosta sekä yleisestä luomutuotannosta. Tilaisuudessa oli tuttuun tapaan myös suosittuja viljelijäluentoja. Maalis-huhtikuun taitteessa käytiin omista tilaisuuksissa läpi luomutuotannon tukiasioita ja uuden ohjelmakauden näkymiä. Kesällä YmpäristöAgro hanke järjesti luomupellonpiennartapahtuman mallasohran viljelystä sekä rikkakasvien mekaanisesta torjunnasta rikkaakeellä sekä kvick finn kultivaattorilla. Tilaisuuden yhtenä vetonaulana olivat työnäytökset. Lisäksi tutustuttiin aluskasvien käytön etuihin viljan viljelyssä. Kesän aikana luomuosiossa kirjoitettiin hankkeen nettisivuille blogitekstejä aiheilla Kasvusto havaintoja luomuruispelloilta ja Vihantaherne - vaihtoehto nurmen perustamiseen.

Blögejä kirjoittivat ProAgria Oulun luomuasiantuntijat Anna-Leena Vierimaa ja Olli Valtonen. Hybridirukiin kehittämistä seurattiin Haapavedellä Lauri Heiskan luomutilalla. Elokuussa järjestettiin tilalla pellonpiennartilaisuus, jolloin oli mahdollista päästä tutustumaan tilan luomuviljelyyn pellonpiennareille. Vihantaherneen kasvustoa seurattiin Ylivieskassa Rintalan tilalla. Kesäkuun loppupuolella YmpäristöAgron ja Masva -hankkeiden retki suuntautui Etelä-Savoon.

Matkan aikana tutustuttiin monipuolisiin luomumaatilayrityskohteisiin. Kohteina oli sekä luomukotieläintiloja, - kasvintuotantotiloja sekä - vihannestila. Lisäksi käytiin tutustumassa Topin maatalomyyntimäälän ja Otavan koulutilan havaintokokeisiin asiantuntijan opastuksella.

Loppuvuodesta järjestettiin vielä kolme tilaisuutta jossa käytiin läpi luomutuotannon mahdollisuuksia uudella ohjelmakaudella. Päivän ohjelmassa oli Luomutuotantoon siirtymisen kulmakivet, Luomun tuet tulevalla ohjelmakaudella, Mitä luomutarkastuksessa valvotaan ja Luomutuotanto viljelijän näkökulmasta. Luonnonmukainen viljely ja luomuun liittyvä tukijärjestelmä uusiutuvat uudella ohjelmakaudella siten, että luomusopimukset muuttuvat luomusitoumuksiksi. Tämä kuulostaa vain termin muutokselta, mutta helpottaa luomun tukiasioiden hallinnointia sekä viljelijän että hallinnon osalta.

Luomuosion infotilaisuudet 2014

- Tammikuu
 - Kitka-Muha –hankkeen keskustelutilaisuus esitys luomutuotannosta
 - Esitykset luomukurssseilla
- Helmikuu
 - Luomupäivät Rokua 19-20.2.2014
 - Osallistujia 83
- Maaliskuu
 - Tuki-infot 16 kpl
- Huhtikuu
 - Luomutuki-infot 2 kpl
 - Kempele (19 osallistujaa)
 - Nivala (25 osallistujaa)
- Kesäkuu
 - Pellonpiennarpäivä Karinkanta
 - n. 20 osallistujaa
 - Pekka Törmälän tila, rikkakasvien mekaaninen torjunta viljakasvustossa
 - Pauli Aherton tila, rikkakasvien mekaaninen torjunta, maan kasvukunto
 - Luomuretki Etelä-Savo
 - Osallistujia 25
 - Kohteina: Topin maatalomyyntimäälä, Pien-Pispalan Limousine, Muumaa, Hyvä-tuuli Highland, Kalliolan luomutila, Mikkelin luomututkimus
- Elokuu
 - Pellonpiennarpäivä Haapavesi
 - n. 30 osallistujaa
 - Pekka Laitisen tila; mailasurmien viljely, maan kasvukunto
 - Lauri Heiskan tila; Hybridirukiin viljely luomussa, maan kasvukunto

Luomutiedottamista

- Viljelijäkirje
- Sähköpostituslistalla tiedottamista
- Lehtijutut mm. pellonpiennarpäivä Haapavesi, Maaviesti –lehti

- Blogikirjoitus
- Fb-sivut
- YmpäristöAgron nettisivujen luomuosion päivitys

Eläinten hyvinvoinnissa esillä eläinten terveys

Alkuvuodesta välitettiin tietoa eläinten hyvinvoinnin teemoista. Tuotosseurannan infotilaisuuksissa käytiin läpi millä tavoin tuotosseurannan raportit kertovat tuotannon onnistumisesta niin ruokinnassa, olosuhteissa kuin eläinten hoidossakin: Lypsylehmien tuotosseuranta kerää tietoa tilan tuottavuuden analysointia ja vertailua varten. Tilan eläinten hyvinvoinnilla on suora yhteys tilan tuottavuuteen ja taloudelliseen kannattavuuteen.

Huhtikuussa paneuduttiin laidunkauden sairauksiin, niiden ensiapuun ja tarttuviin tauteihin. Laiduntaminen edistää monin tavoin nautojen terveyttä ja hyvinvointia. Laitumella olosuhteet kuitenkin eroavat navetasta. Jos muutokseen ei osata varautua, voi eläinten terveys vaarantua. Lämmin kesäkausi on otollista aikaa myös monien tarttuvien tautien leviämiseen. Tilaisuudet keräsivät paljon kuulijoita ja tämän tyyppisiä tilaisuuksia on varmasti syytä järjestää myös jatkossa.

Lypsykarjatiloilta suunnattu perinteinen laidunpäivä järjestettiin jälleen ennen laidunkauden alkua. Toukokuussa järjestettiin myös luonnonlaidunpäivä joka oli suunnattu kaikille luonnonlaitumia laiduntaville tiloille. Teemoina olivat luonnon monimuotoisuuden ja luonnonlaidunkauden ensiavun lisäksi myös uuden ohjelmakauden tuomat muutokset maiseman- ja luonnonhoidon sopimuksissa. Eläinten kuljetuksiin liittyvää tiedottamista myös jatkettiin.

Eläinten hyvinvointiin liittyvässä osiossa ProAgria Oulun lammaseläinlääkäri Virpi Kurkela kirjoitti hankkeen nettisivuille mielenkiintoista blogia Lammastilan arkea. Hän oli viiden päivän ajan käytännön työharjoittelussa Kati ja Kari Haipuksen lammastilalla Kiimingin Huttukylässä. Blogissa nousi esiin **kuinka** monipuolista ja haastavaa lammastilan arki on. Osiossa työstettiin myös tiedotteita jaettavaksi eri meijereiden tonkkapostituksiin, aiheina oli muun muassa utareterveys ja lehmien puhtaus.

Karjanlannan mahdollisuudet

Kuusamossa keskusteltiin vuoden alussa maatalojen ympäristöasioissa – mukana tilaisuudessa mm. vesienhoitoasiaa VYYHTIN ja Syken Kitka-Muha-hankkeen toimesta, tilusjärjestelyihin liittyvät teemat ja viljelijöiden ja asiantuntijoiden kokemuksia ympäristön huomioimisesta ja karjanlannan käytöstä. MTT:n InnoTietoa-hankkeen kanssa järjestettiin yhteistyössä tilaisuudet Karjanlannan uusista mahdollisuuksista Nivalassa ja Kempeleessä. Väkilannoitteiden hintojen noustessa korostuu karjanlannan merkitys tilan talouteen vaikuttavana tekijänä. Karjanlannan maanparannusvaikutusta on alettu arvostaa enemmän myös viljanviljelyssä ja perunanviljelyssä. Pellon käytön tehostaminen ja kuljetusmatkojen hallinta pakottaa miettimään lannan jatkokäsittelymahdollisuuksia ja ravinteiden tiivistämistä. Myös uuden ohjelmakauden mahdollisuudet ja rajoitteet on syytä huomioida tilaisuudessa.

TEHOPlus-hanke järjesti Ympäristöseminaarin kesäkuussa jossa YmpäristöAgro-hanke oli myös esillä – tilaisuudessa käytiin läpi mm. TEHOPlus-hankkeen tuloksia ja uuden ohjelmakauden näkymiä.

Lammasinfoja koko maakunnan alueella

Kevään lammasinfot keräsivät lampureita kuulolle ympäri Pohjois-Pohjanmaan, teemoina olivat uuden ohjelmakauden ympäristösitoumuksen mahdollisuudet lammastaloudelle, uudet ympäristösopimukset ja valvonnan terveiset. Lammasinfopäivien ohjelmassa huomioitiin myös lammastilojen mahdollisuudet ympäristönhoidollisilla alueilla 2015 eteenpäin - esimerkkinä laiduntaminen luonnonlaitumilla. Aihe on tärkeänä osana lammastilojen nurmi- ja ruokinnansuunnittelua- sekä talousasiaa.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Pudasjärven suunnalla tiedotettiin aktiivisesti lammastalouden merkityksestä alueen talouteen ja maisemaan. Toimijoita kutsuttiin koolle ja mietittiin hyviä toimintatapoja. Aktivointityötä tehtiin yhdessä VYYHTI-hankkeen kanssa.

Lampurit saatiin mukaan alueellisiin ja maakunnallisiin tilaisuuksiin mukavasti. Monipuolinen lammas oli esillä myös hankkeen muissa osioissa.

Katse arvokkaisiin maisema-alueisiin

Keväällä tehtiin VYYHTI-hankkeen, Pohjois-Pohjanmaan Liiton sekä Jätevesihankkeen kanssa laaja infokierros teemoina vesienhoito, arvokkaiden maisema-alueiden inventointityö sekä rahoitusmahdollisuudet tulevalla ohjelmakaudella. Pohjois-Pohjanmaan liiton inventoinnissa käytiin läpi arvokkaiksi määritellyt maisema-alueet vuosina 2013–2014. Samalla tarkastettiin niiden arvoluokat ja rajaukset. Aluevalikoimaa oli mahdollista täydentää uusilla kohteilla. YmpäristöAgro- ja Vyyhti-hanke eivät osallistuneet inventointiin, mutta tarjosivat tietoa perinnemaisemien ja maatalousluonnon hoidosta ja rahoituksista erilaisissa infotilaisuuksissa ja tiedottivat yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan Liiton kanssa inventointityöstä ja arvokkaista maisema-alueista. Rahoitettavalle kohteelle on etua, että se kuuluu arvokkaaksi luokiteltuun alueeseen.

Kuusamossa, Iissä, Pudasjärvellä ja Pyhännällä tutustuttiin maastoinfoissa edellisten teemojen lisäksi tarkemmin hoidettaviin maastokohteisiin ja pohdittiin myös uuden ohjelmakauden rahoitusmahdollisuuksia.

YmpäristöAgro II tiedonvälityshankkeen ja VYYHTI-hankkeen kesken tehtiin yhteistyötä Pudasjärven Aittojärvi-Kynkään alueella. Maisemanhoitoon liittyvää yleistä tiedottamistyötä toteutettiin YmpäristöAgro-hankkeen puitteissa. Vyyhti-hankkeen toimesta laadittiin kyläkohtainen maisemasuunnitelma. Hankkeet järjestivät useita yleisötilaisuuksia ja julkaisivat lehdistötiedotteita. Aittojärvi-Kyngäs maisematiedotuskokonaisuudella osallistuttiin Suomen paras maisemahanke-kilpailuun. YmpäristöAgron toimesta laadittiin kilpailuaineisto joka löytyy myös hankkeen nettisivuilta. Nettisivuilta löytyy myös kilpailua varten työstetty video. Kilpailussa esillä ollut aineisto liittyi laajempaan tiedonvälitystyöhön jossa teemoina olivat maisemanhoidon ja lammastalouden yhdistäminen, lähiteurastamatoiminnan edistäminen, maiseman- ja luonnonhoidon tukijärjestelmän hyödyntäminen, usean tahon yhteistyö (Kyläseura, kaupunki hankkeineen, ProAgria Oulu hankkeineen ja Pohjois-Pohjanmaan liitto). YmpäristöAgron laatima aineisto toimitettiin Ympäristöministeriöön edustamaan Pohjois-Pohjanmaata. Kilpailussa sijoituttiin neljän parhaan joukkoon ja hankkeen puitteisissa oltiin edustamassa Pohjois-Pohjanmaata ja Aittojärven kylää. Pudasjärven alueella heräsi kiinnostus maisemanhoidon mahdollisuuksiin muillakin kylillä ja Sarakylällä pidettiin vielä loppuvuodesta maisemainfotilaisuus.

Paikallisesti tuotettu ruoka

Lähiruokaosion toiminta jatkui aktiivisena myös vuoden 2014 aikana. Lähiruokaosiossa tiedotettiin keväällä EU:n nimisuojaajärjestelmästä, kierros tavoitti väkeä koko Pohjois-Pohjanmaan alueelta. Lähiruokaa hankintoihin! -kiertue käsitti kolme tilaisuutta Pohjois-Pohjanmaan alueella. Tilaisuuksissa käsiteltiin alueellisia mahdollisuuksia lähellä tuotetun ruoan hankintaan. Tilaisuuksissa keskusteltiin alueen nykytilasta ja tulevaisuuden mahdollisuuksista paikallisesti tuotetun ruoan hyödyntämiseen liittyen.

Myös www.aitojamakuja.fi -sivustosta tiedotettiin infotilaisuuksissa ja villiyrttien käyttöä ja ruokahävikin vähentämistä neuvottiin infopisteillä. Suoramyyntiin liittyvät asiat ja jakelukanavat olivat esillä mm. Viskaalin Maalaispäivässä ja Hailuodon Päivä Maatilalla-tapahtumassa.

Bothnia à la carte- hankkeen Pohjoisen Arktiset Maut-seminaari järjestettiin toista kertaa Pohjois-Pohjanmaan alueella ja sen yhteydessä olleella Tuottajatorilla oltiin myös YmpäristöAgro-hankkeen lähiruokaan liittyvien teemojen kanssa esillä. Pohjoiset arktiset maut -tapahtumalla nostettiin esiin pohjoisia raaka-aineita ja paikallisia makuja.

Hankkeella oli oma infopiste muun muassa seuraavissa tapahtumissa Lasten Maatalousnäyttely Pyhäjärvellä, Rauhalan lähiruokatorilla Oulussa, Perttulinpäivillä Pyhännällä, Vattumarkkinoilla Pudasjärvellä, Oulun päivien markkinoilla, Maaseudun mahtavimman kauppa-auton kierrellessä Pohjois-Pohjanmaata. Infopisteillä aktivointiin myös paikallisia yrityksiä ilmoittamaan tietojaan aitojamaakuja.fi –sivustolle. Muita esillä olevia teemoja olivat esimerkiksi ruokahävikin vähentäminen, suoramyyntiin liittyvät käytännöt ja lainsäädäntö.

Maatalousmaankäytön osiossa käytössä kuivatustarveselvitykset

Maatalousmaankäytön osiossa jatkettiin tiedottamista siitä millaisia mahdollisuuksia tilusjärjestelyt tuovat taloutta ja ympäristöä parantavana tekijänä. Pirstaleinen tilusrakenne aiheuttaa tiloilla erilaisia ongelmia. Näistä mainittakoon esimerkkeinä tuotantokustannuksien lisääntyminen, ylimääräinen maatalousliikenteen määrän lisääntyminen tiellä, viljelyyn kuluvan ajan lisääntyminen ja kuivatushankkeiden hankaloituminen.

Hyvänä käytäntönä jatkettiin tilusjärjestelyihin liittyvien teemojen esittelemistä yhteistoiminta-alueille. Näissä tilaisuuksissa saatiin hyviä vinkkejä maaseutuasiamiehiltä alueellisten tilaisuuksien tarpeesta. Tilaisuuksissa esiteltiin karttamateriaalia esimerkiksi liittyen peltolohkojen sijaintiin ja lohkokokoihin. Materiaalin kautta päästiin mielenkiintoisiin keskusteluihin ja herättämään osallistujia esimerkiksi siihen että kuinka paljon kuluu polttoaine- ja aikaresurssia etäällä olevien lohkojen hoitamiseen.

Vuoden 2014 tilaisuuksiin saatiin käyttöön myöskin hankkeen kilpailutettavana työnä laaditut kuivatustarveselvitykset. Näissä selvityksissä selvitettiin esimerkiksi kuivatukseen liittyviä kunnostustarpeita. Selvityksissä tarkastelussa olivat esimerkiksi luonnonmukaisen peruskuivatuksen mahdollisuudet ja kosteikot. Näistä kuivatustarveselvityksistä saadaan hyvää ja käyttökelpoista tietoa jatkossakin paikallisissa kuivatushankkeissa, mahdollisissa tilusjärjestelyissä ja alueellisissa kehittämissankkeissa.

Loppuraportointia ja tiedottamista

Nettisivuja päivitettiin ja sinne laadittiin lähes 50 tiedotetta. Tiedottamisessa oli esillä jokaisen osaluken tilaisuuksissa uuden ohjelmakauden tuomat mahdollisuudet ja käynnissä olleen ohjelmakauden päättäminen. Ajankohtaista tietoa välitettiin aktiivisesti muun muassa Maaviesti-lehdessä julkaistuissa YmpäristöAgro II –hankkeen liitelehdissä. Lehdistössä esillä olivat esimerkiksi Pudasjärven alueella tehty maisemanhoitoaktivointi. Myös hankkeeseen liittyviä loppuraportointeja aloitettiin.

Tiedottaminen eri kanavien kautta

YmpäristöAgrossa käytetyt tiedonvälityskanavat - –hankealueella on n. 5300 maatilaa

- Lehti-ilmoitukset (paikalliset / valtakunnalliset / ammatti)
- Kuntatiedotteet
- Eri meijereiden tonkkapostit
- Yhdistystiedotteet
- Netti (hankkeen, organisaatioiden, kuntien, maaseutuverkoston)
- Hankkeelle tehtiin facebook-sivut vuonna 2013
- Luomuosio lähettää säännöllisesti sähköisiä infokirjeitä
- Tv / radio
- Infotilaisuudet
- Messutapahtumat
- Pellonpiennarinfot
- Kyläinfot

- Seminaarit
- Työnäytösinfot
- Lehdistötapahtumat

YMPÄRISTÖAGRO II Tilaisuudet ja tiedotteet tilanne 28.2.2015

Tiedotusosiot	Vuosi 2011	Vuosi 2012	Vuosi 2013	Vuosi 2014	Vuosi 2015	YH-TEEN-SÄ	Tavoite infot	Osallistujat	Tavoite osallistujat	Tavoite esitteet
Viljelijöiden tuki-info		21	27	16	10 (youtube)	74	44	1983	1500	4
Maatalouden ympäristö ja tuet		2				2	6	28	150	
Luomu edistäminen	1	13	12	9		35	15	1708	200	4
Eläinten hyvinvoinnin edistäminen		5	9	7		21	5	1195	100	1
Ympytuen mukainen lannoitus ja peltoviljely	4	3	5	3		15	6	1477	200	1
Maatilan maisema ja luonnon monimuotoisuus	2	22	24	22		70	20	2763	250	4
Lähiruoka		11	33	16		60	18	7718	200	2
Lammas			3	4	1	8		193		
Maatalousmaankäyttö ja tilussijoitus		1	13	13		27	30	358	200	4
Ympäristölupa			1			1		30		
CAP uudistus						Asiat esillä tukifoliossa	6		200	
Infohanketyöryhmä, seminaarit, messut, neuvojatilmit		2	9	12		23		8251		
Tiedotteet, internetsivut, esitteet						Kts. Alle.				20
Yhteensä	7	80	136	102	11	336	150	25704	3000	20

Tiedotteet 2014-2015 n. 175

Tiedotteet tavoite 20 kpl

kpl

Yhteensä tapahtumia 336 kpl, joista tilaisuuksia 279 kpl ja messuja 57 kpl

Osallistujia tilaisuuksissa 7960 kpl ja osallistujia messujen infopisteissä 17 744 kpl, yhteensä osallistujia 25 704 kpl
Lisäksi 2013 syksyllä merkittävää jäänyt 6 kpl tilusjärjestelyinfotilaisuuksia, joissa yhteensä 106 osallistujaa.
(vuoden 2015 videoluennot uudesta tukijärjestelmästä www.ymparistoagro.fi -> videot 10 kpl)
(lisäksi edellisten vuosien sähköiset luennot)

Käytännön haasteita tiedottamisessa

- Usein tarvetta saada tieto nopeasti kaikille viljelijöille – edellyttää laajaa organisaatiota
- Pitkät välimatkat
- Tietotulva – tietoa laitettava monen lähteen kautta
- Osalle oltava edelleenkin ”posti”kirje – osalle käy sähköinen
- Kohderyhmän koollekutsuminen vielä erilainen kuin toimistotyötä tekeville ->”älypuhelimet” ja viljelijöiden muuttavat tilannetta
- Saavutettavuus sähköisesti ei kata kuin tietyn osan väestä
- Osoitetietosuoja – viranomaiset eivät voi luovuttaa osoitetietoja - olisi hyötyä esim. tietyn sopimustyyppin osalta

Ohjausryhmän kokouksia on pidetty tähän mennessä 7 kpl ja osallistuminen on ollut hyvä. Kokoukset ovat olleet normaaleita kokoontumisia, paitsi seitsemäs kokous oli sähköpostikokous. Kokouksista on laadittu seikkaperäiset tarkistetut muistiot ja sähköpostikokouksista pyydettiin hyväksynnät ja ne käytiin läpi vielä seuraavissa kokouksissa. Vuoden 2012 aikana pidettiin YmpäristöAgro I ja II hankkeille yhteiset kokoukset. Kahdeksas kokous on sähköpostikokous huhtikuussa 2015.

YmpäristöAgro II Ohjausryhmän kokouksen Kokousno	Kokouksen pvm	Pöytäkirjan pvm	Toimistun ELY-kokouksen, pvm
1	22.02.2012	22.02.2012	23.03.2012
2	25.9.2012	25.9.2012	25.10.2012
3	22.2.2013	22.2.2012	1.3.2013
4	25.9.2013	25.9.2013	2.10.2014
5	20.2.2014	20.2.2014	25.3.2014
6	25.9.2014	25.9.2014	13.10.2014
7	16.12.2014 sähköpostikokous	16.12.2014	16.12.2014
8.	21.4.2015 2015 sähköpostikokous	21.4.2015	21.4.2015

4.2.5. TOTEUTUS 2015 / iii. toimenpiteet

Vuosi 2015 – Tammi-helmikuu

Loppuvuodesta 2014 päädyttiin vielä hakemaan jatkoaikaa hankkeelle helmikuun 2015 loppuun saakka. Hankkeen loppuajan työhön kuului nettisivuihin liittyvä kehitystyö ja uuden ohjelmakauden tukimahdollisuuksista työstettävät sähköiset luennot. Luennot löytyvät www.ymparistoagro.fi – sivustolta kohdasta Videot. Videoita varten avattiin hankkeelle oma youtube-kanava, jotta tiedottamisaineisto löytyy helpommin ja nopeammin palvelusta.

http://www.proagriaoulu.fi/fi/ymparistoagro_vidoot/

Sähköisiä luentoja toteutettiin hankkeen loppuvaiheessa 10 kpl.

Aiheina olivat

- peltoluonnon monimuotoisuus
- ympäristökorvauksen mahdollisuudet
- eri ympäristösopimuksien esittelyt
- ei-tuotannollinen investointituki, maatalouden monivaikutteiset kosteikot
- ympäristökorvauksen ravinteiden tasapainoinen käyttö
- ympäristöhoitonurmet
- Miksi ympäristökorvausjärjestelmään kannattaa liittyä
- Maatilojen neuvontajärjestelmä
- Maatalousluonnon- ja maisemanhoito
- Lintupellot

Sähköisien luentomateriaalien tietoja tullaan päivittämään ProAgria Oulun hallinnoimalla Mikä muuttuu 2015 –hankkeella sekä mahdollisilla muilla jatkohankkeilla. Sähköiset luennot toimitettiin mm. kuntien käyttöön vuoden 2015 tuki-informointia varten.

Lisäksi YmpäristöAgron nettisivuille teetettiin tekninen toteutus kysy-vastaa toiminnosta, jossa viljelijät voivat esittää kysymyksiä ajankohtaisista asioista. Tämä toiminto jää käyttöön tuleville hankkeille mm. vuoden 2015 tuki-informointia varten.

Vuonna 2015 toiminta-aikaa oli kaksi kuukautta ja sinä aikana tehtiin hankkeen lopputöitä ja arkistointia koko hankeajalta sekä viimeisteltiin ja muokattiin hankkeen nettisivustoa, josta selviää koko hankkeen aikana tehty työ. Tilaisuuksien osalta pidettiin lampureille suunnattu infotilaisuus. Se keräsi lähes 50 osallistujaa ympäri Pohjois-Pohjanmaan aluetta. Vuoden 2015 puolella ehdittiin tehdä vielä laaja painettu 9 sivuinen tukihakuliite. Sen jakelu tapahtui Maaviesti lehden välissä jonka painos on 12 000 kpl. Hankkeen puitteissa maksettiin vain Pohjois-Pohjanmaan painos. Liitettä kirjoitti 7 eri asiantuntijaa ja siinä käytiin läpi uuden vuonna 2015 voimaan astuvan maatalouden tukijärjestelmän periaatteet. Liite löytyy myös hankkeen nettisivuilta.

iv. aikataulu

Hankkeen aikataulu oli alunperin 7.10.2011-31.12.2014, lisäksi hanke sai muutospäätöksellä jatkoaikaa 28.2.2015 saakka. Tilaisuuksien ja tiedotteiden aikataulut selviävät tästä raportista ja indikaattorilomakkeista sekä työajankäyttöraporteista.

v. resurssit

Työaikaa vuosina 2011-2015 on eri alan asiantuntijoiden toimesta hankkeessa käytetty 13,4 htv, josta ProAgria Oulun työaikaa 11,9 htv ja Maanmittauslaitoksen työaikaa 1,4 htv. Tämän lisäksi hankkeessa on käytetty ostopalveluita eri tahoilta.

Hanketta toteutettiin aluksi ilman hankepäätöstä noin kolme kuukautta väliaikaisesti ProAgria Oulun rahallisilla resursseilla. Kustannukset eriteltiin hankkeen kustannuspaikalle. Hakemus oli laitettu sisään ELY-keskukseen 7.10.2011.

Hankepäätös saatiin 28.12.2011. Hanketta toteutettiin koko hankeajan ensin hallinnoijan omilla resursseilla ja maksatuksia haettiin hankkeen kuluihin määräajoin kaksi kertaa vuodessa ELY-keskuksesta. Kts. kohta vii. kustannukset ja rahoitus. Hankkeen henkilöresursseina käytettiin hankesuunnitelman mukaisesti ProAgria Oulun ja Pohjois-Pohjanmaan maanmittaustoimiston henkilöitä. Pääosin työhön osallistuivat hankkeen projektipäällikkö, taloushallinto- ja toimistohenkilöt, projektisihteerin tehtäviä hoitava neuvoja sekä muut asiantuntijat ja neuvot ProAgria Oulusta. MMT:sta osallistuivat tilusjärjestelypäällikkö ja muu henkilökunta sekä ostopalvelut. Yhteistyötä tehtiin Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen (ympäristö, maaseutu- ja energia), MTK Pohjois-Suomen, Pohjois-Pohjanmaan liiton, MTT:n sekä muiden yhteistyötahojen kanssa, mutta he eivät veloittaneet hanketta. Myös kuntien maaseutusihteerit ja meijerit osallistuivat hankkeen tuottaman tiedon sekä tilaisuus kutsujen levittämiseen edelleen eteenpäin.

vi. toteutuksen organisaatio

Toteutuksen organisaation muodostavat ProAgria Oulun ja Pohjois-Pohjanmaan maanmittaustoimiston hankesuunnitelmassa mainitut työntekijät yhdessä yhteistyötahojen kanssa. Tietyiltä hankesuunnitelmassa mainituilta osin käytetään ostopalveluita.

Hankkeiden toteuttajaorganisaation projektihallinto ja vastuuhenkilöt sekä toteuttava henkilöstö

- *ProAgria Oulun taloushallinto vastasi hankkeen kirjanpidosta, maksuhakemuksista ja muusta rahaliikenteestä. Johto vastasi hankkeen henkilöstöstä ja resursseista. Projektipäällikkö työskenteli hankkeessa n. 70% työajalla.*
- *YmpäristöAgro II sopimusyhteistyökumppanina toimi Maanmittauslaitos, joka vastasi Maatalousmaankäytön uudet näkökulmat ja tilussijoitus -osion toteuttamisesta ja kirjanpidosta yhteistyösopimuksen mukaisesti. Maksuhakemuksiin yhdistettiin kustannukset ProAgria Oulun kanssa.*
- *Vuodesta 2012 alkaen YmpäristöAgro II:ssa yhteistyö MTK:n kanssa jatkui hankeyhteistyönä Pohjois-Suomen Maaseutuelinkeinojen kehittämisen tiedotus- koordinaatio- ja aktiivointihankkeen kautta. Työkulujen osalta kumpikin organisaatio merkitsi työaikakulut omille hankkeilleen ja kululaskuja jaettiin hankkeiden kesken sikäli kun pidettiin yhteisiä tilaisuuksia tai muuta vastaavaa kummankin hankesuunnitelman mukaisesti.*
- *Luomuasiantuntija on rekrytoitu YmpäristöAgro II hankkeelle. Tehtävä oli julkisesti haussa työvoimahallinnon sivuilla ja Maaseudun Tulevaisuus lehdessä ja heidän nettisivuillaan sekä ProAgrian valtakunnallisilla sekä alueellisilla nettisivuilla. Hankkeelle tehtävä työaika on arviolta n. 80 % työajasta ja muu työaika luomuneuvontaan liittyyä muuta kuin hanketyötä. Henkilö aloitti työt kesällä 2012.*
- *Hankesihteerin tehtäviä hoitivat ProAgria Oulun taloustoimiston henkilöstö sekä hanketyötä tekevät neuvot siten kuin tehtävä kulloinkin oli järkevintä hoitaa. Tarvittaessa palkattiin avustavaa henkilötyövoimaa ja tiettyä avustavaa työtä myös ostopalveluna tai määräaikaisena. Projektisihteerin rekrytointi tapahtui 2012 vuoden lopussa, työt alkoivat vuoden 2013 alusta 50% työajalla. Myöhemmin avustavia tehtäviä tehtäviä jaettiin uudelleen kun projektisihteerit teki enemmän Vyyhti-hankkeen työtä.*
- *Tuotantoneuvot osallistuivat hankkeeseen liittyvään tiedotustyöhön esimerkkinä kasvinviljely-, kotieläin-, tu-ki-, luomu-, ja lammasneuvonta. ProAgria Oulu palkkasi myös uuden lammasneuvon vakituiseen työsuhteeseen. Hän työskenteli myös YmpäristöAgro II hankkeessa siltä osin kuin tehtävä liittyi hankesuunnitelmaan. Hankesuunnitelmassa oli tiedotusosio lammastalouden edistämiseksi ja siihen liittyvät myös lähiruoka- ja ympäristönäkökulmat.*

- Ympäristötiedottamistyössä toimivat maiseman- ja luonnonhoidon asiantuntijat sekä tuotantoneuvojat. Ympäristö- ja erityisasiantuntijoina toimivat mm. lähiruokaosion elintarvikeneuvojat sekä eläinten hyvinvointiosion eläinlääkäri. Maanmittaustoimisto ja siihen liittyvät ostopalvelut olivat myös erityisasiantuntemusta. Osa erikoistehtävistä liittyi esim. ympäristömyönteisiin kuivatusjärjestelyihin sekä kosteikkojen perustamiseen. Tietotekniikkaan, julkaisuihin ja mahdollisiin asiantuntijatehtäviin käytettiin ostopalveluita tai määräaikaisia työsuhteita niiltä osin kuin organisaatiossa ei ollut tekijää tarjolla.
-
- Määräaikaisista ja osa-aikaisista työtehtävistä (alle 1 vuosi-tuntityöt) YmpäristöAgro II -hankkeelle mainittakoon kosteikkoasiantuntija Hanna Rasi-Koskinen (maatalouden monivaikitteiset kosteikot ja ei tuotannollinen investointituki) ja tuki-infoissa luennoijana sekä aineiston laatijana Tiia Keränen, perinnemaisemasiassa Kalle Hellström, ympäristö- ja projektiasistentitehtävissä Kaisa Myllykangas ja projektisihiteerinä Saara Pönkkö (os. Ilkka).
- Projektityö ja ostopalvelut toteutettiin hankesuunnitelman mukaan

vii. kustannukset ja rahoitus

Kustannusarvio ja kululuokat 26.11.2014 päätöksen mukaisena (suluissa alkuperäinen):

• Palkat ja palkkiot	526 800	(600 000)
• ostopalvelut	60 000	(80 000)
• vuokrat	46 820	(30 000)
• kotimaan matkakulut	76 000	(60 000)
• <u>muut kustannukset</u>	<u>160 380</u>	<u>(100 000)</u>
• yhteensä	870 000	(870 000)

▪ huom. summasta maanmittauslaitoksen osuutta 95 000

Toteuma 2011-28.2.2015 kululuokittain

(suluissa viimeisimmän 26.11.2014 muutospäätöksen mukainen summa):

• Palkat ja palkkiot	535 574,87	(526 800)
• ostopalvelut	59 466,09	(60 000)
• vuokrat	44 907,93	(46 820)
• kotimaan matkakulut	71 763,03	(76 000)
• <u>muut kustannukset</u>	<u>161 192,05</u>	<u>(160 380)</u>
• yhteensä	872 903,97	(870 000)

▪ huom. summasta maanmittauslaitoksen osuutta 95 000
▪ Maksuun haettu 870 000

Hankkeen kustannuksista on väliaikaisesti vastannut ProAgria Oulu. Tiedotushankkeelle anottu 100% rahoitus Pohjois-Pohjanmaan ELY keskukselta Maaseuturahaston rahoittamana ja maksusta haettiin pääosin kaksi kertaa vuodessa.

viii. raportointi ja seuranta

Hankkeen työtunnit kirjattiin ProAgria Oulun osalta organisaation työajankäyttäjärjestelmään siten että työaika oli eroteltu muusta työajasta. MMT toimitti työajankäyttöraportit. Hallinnoija kirjasi hankkeen kustannukset hankkeen kirjanpitoon, MMT kirjasi kulut omalta osaltaan omaan kirjanpitoonsa ja toimittaa ne myöhemmin tarpeen mukaan. Hankkeen vuosiraportit ja indikaattorilomakkeet toimitettiin sovitun mukaisesti.

- Infotilaisuuksien ja osallistujien sekä tiedotteiden määrää seurattiin exeltauulukolla
- Raportointi ELY-keskukseen tapahtui indikaattorilomakkeilla (tammikuu) ja vuosiraporteilla (maaliskuu)

- Raportit ja hankkeen tapahtumat sekä tulokset käsiteltiin ohjausryhmissä maksatusjaksotta
- Hankkeen nettisivuille koottiin sekä tulevat että pidetyt tapahtumat sekä tiedotteet
- Työaikoja ja tehtyjä tehtäviä seurattiin henkilöittäin MK-toimisto ohjelmalla, josta saa myös erilaisia yhteenvetotulosteita ja päivittäisen työajankäytön.

ix. toteutusolehdukset ja riskit

Hanketta toteutettiin ProAgrian omalla rahoituksella siihen asti kunnes haettiin ja saatiin maksatusta ELY-keskuksesta. Oletettiin rahoituksen toteutuvan kohtuullisessa aikataulussa. Lähtötilanteessa oletettiin toiminnan toteutuvan suunnitelman mukaisesti.

Hankkeen loppujaksolla uuden ohjelmakauden lähestyessä oletettiin, ettei viljelijöille välitettävää tietoa saada tarpeeksi ajoissa informoitavaksi tarpeeseen nähden. Tämä kuitenkin toteutui kohtuullisen hyvin. Ohjelmakauden, rahoitusten ja tuki- sekä ympäristöehtojen muuttuessa ja käyttöönotettaessa vuonna 2014 ja 2015 tiedontarvetta oli erittäin paljon.

4.3 Yhteistyökumppanit

Toteutuksen organisaation muodostivat ProAgria Oulun ja Pohjois-Pohjanmaan maanmittaustoimiston hankesuunnitelmassa mainitut työntekijät yhdessä yhteistyötahojen kanssa. Tietyiltä hankesuunnitelmassa mainituilta osin käytettiin ostopalveluita. Yhteistyötä tehtiin Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen (ympäristö, maaseutu- ja energia), MTK Pohjois-Suomen, Pohjois-Pohjanmaan liiton, MTT:n sekä muiden yhteistyötahojen kanssa, mutta he eivät veloittaneet hanketta. Myös kuntien maaseutusihiteerit ja meijerit osallistuivat hankkeen tuottaman tiedon sekä tilaisuuksien kutsujen levittämiseen edelleen eteenpäin.

4.4 Tulokset ja vaikutukset

Hankkeen tuloksena maatalouden ympäristö- ja tukiasioihin, eläinten hyvinvointiin, luomuun, lähiruokaan, maankäyttöön ja tilusjärjestelyihin sekä muihin maaseudun ajankohtaisiin ympäristöasioihin liittyvä tietous lisääntyi.

Yhteensä YmpäristöAgro II tapahtumia oli 336 kpl. Tilaisuuksia näistä oli 279 kpl ja messupisteitä 57 kpl. Osallistujia tilaisuuksissa oli 7960 kpl ja osallistujia messujen infopisteissä 17 744kpl, yhteensä osallistujia 25 704 kpl.

www.ymparistoagro.fi sivuille on koottu paljon aineistoa edellä mainittuihin aiheisiin liittyen: tiedotteita, kaikki hankkeessa pidetyt tapahtumat, youtube videoita, face-book , blogi ja kysy-vastaa toiminto.

Laaja loppuseminaari nimeltään Maatalouden tulevaisuus pidettiin vuoden 2014 loppupuolella yhteistyössä MTK Pohjois-Suomen ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa. Vierailevina esiintyjinä olivat mm. maa- ja metsätalousministeri Petteri Orpo, MTK:n puheenjohtaja Juha Marttila ja Ympäristöministeriön ylijohtaja Timo Tanninen.

YmpäristöAgron lähiruokaosioon on kuulunut myös Pohjois-Pohjanmaan Aitoja Makuja sivuston edistäminen tiedottamalla. Hankkeen aikana sinne on Pohjois-Pohjanmaalta liittynyt n. 165 yritystä – vuoden 2014 lopussa sivustolla oli alueeltamme yhteensä 202 yritystä. Hankesuunnitelman mukaisella tiedottamisella oli tässä suuri rooli. YmpäristöAgro osallistui myös laidunpankki.fi sivuston toimintaan Pohjois-Pohjanmaan osalta. Hankkeen aihepiirien mukaisia tiedotteita, infokirjeitä ja ilmoituksia on laadittu runsaasti. Hankesuunnitelma ja kaikki pidetyt infotilaisuudet löytyvät internetsivuilta www.ymparistoagro.fi. Sivustolta löytyvät hankkeen tiedotteet, blogi, facebook, sähköiset netin kautta katsottavat luennot ja hankkeen tapahtumahistoria sekä aikajärjestyksessä että aihepiireittäin.

5. Esitykset jatkotoimenpiteiksi ja loppuajatuksia

Jatkotoimenpide-ehdotuksina voidaan todeta, että maatalouden tukijärjestelmä sekä maaseudun kehittämissuunnitelma laajoine tavoitteineen kaipaavat jatkossakin tiedottamista. Maaseudun kehittämishankkeet eivät ole vain määräaikaista työpaikkoja tai yksittäisiä toimenpiteitä, vaan toteuttavat omalta osaltaan ohjelman laajempia tavoitteita koko yhteiskunnalle. Maatalouden tukijärjestelmä ei ole vain kerran vuodessa tapahtuva lomakkeiden sähköinen täyttö – vaan jokaisella valinnalla on takanaan myös laajemmat tavoitteet. Ne kaipaavat vielä selvennystä toteutuakseen ja jotta suunnitelluilla toimenpiteillä voitaisiin saada haluttuja tuloksia. Maatalouden tukijärjestelmä muuttui uudelle kaudelle mentäessä rakenteeltaan toisenlaiseksi ja vaihtoehtoja viljelijän näkökulmasta tuli runsaasti. Vuonna 2015 alkava uusi neuvontajärjestelmä tulee tarpeeseen, mutta se ei poista laajemman tiedonvälityksen ja alueellisen tietomateriaalin tuottamisen tarpeita. Jatkossa on erittäin tärkeää myös toteuttaa tiedonvälitystä havainnollisten esimerkkikohteiden kautta. Uuteen tukijärjestelmään syntyi n. 10 uutta ympäristöpelto-tyyppiä, joilla kaikilla on eri tavoitteita ja erilaisia perustamismenetelmiä. Myös monia muita toimenpiteitä tuli järjestelmään. Näistä on edelleenkin tiedon tarvetta ja on syytä myös kokeilla ja havainnoida erilaisia menetelmiä viljelijöiden kanssa. Havaintokohteista tiedottaminen ja demonstraatiot palvelevat jatkossa asian edistämistä.

Maanmittauslaitoksen toteuttamassa osiossa saatiin konkreettisia tuloksia kun tiedottamisen seurauksena käynnistyi neljä uutta tarveselvityshakemusta. Tilusten uudelleen suunnittelulla voidaan huomattavasti vähentää turhaa maatalousliikennöintiä. Maankäyttöosiossa tuotettiin paljon myös kuntakohtaista tiedotusmateriaalia, joissa maankäyttötietojen ja ristiinajoselvitysten yhteydessä viljelyalueiden ympäristöseikkoja on huomioitu. Tätä materiaalia olisi syytä hyödyntää myös jatkohankkeissa ja kehittää jatkossakin yhteistyötä eri asiantuntijoiden kesken. Maankäytöllisen suunnittelun yhteydessä tapahtuva vesienhoidon suunnittelu on tietyissä tapauksissa ainoa keino ympäristöseikat huomioivien kuivatusjärjestelyjen aikaansaamiseksi. Tavoitteena on parantaa myös luonnonhoidollisten kohteiden huomioimista tilusjärjestelyalueilla.

Kaikkien viljelijätilaisuuksien palautteissa ja yhteyksissä on tullut hyvin esille myös perusasioiden merkitys. Näistä yksi on maan kasvukunnon ylläpitäminen, joka auttaa sekä viljelyssä että ympäristökysymyksissä. Kasvukuntoisessa maassa ravinteet tulevat paremmin kasvin hyödyksi eivätkä valu ympäristöön. Toinen asia on laiduntamisen moninaiset hyödyt sekä eläinten hyvinvoinnille että luonnon monimuotoisuudelle. Maiseman- ja luonnon hoito sekä ympäristöasiat kiinnostavat yhä useampia. Niillä on merkitystä myös maaseudun ja maataloustuotteiden imagoon sekä oman asuin ympäristön arvoihin. Lähiruoka ja omien tuotteiden jatkojalostamisen vaihtoehdot voivat tuoda mahdollisuuksia sekä ympäristölle, maaseudun elinvoimaisuudelle kuin viljelijän taloudellekin.

Näitä asioita on hyvä pohtia myös yhdessä kokoontumalla. Kokoontumisen tarve tuli esille myös palautteissa. Viljelijän työ voi joskus olla yksinäistä ja kiireistä. Joskus on hyvä päästä tapaamaan muita viljelijöitä tilaisuuksiin ja pellonpiennartapahtumiin tai retkeilyille. Tietotekniikka on hyvä apuväline harvaan asutussa maassamme, mutta se ei korvaa kaikkea tiedonvälitystä ja kokoontumisia.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasio:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

6. Allekirjoittajat ja päiväys

Tämän raportin kokosi 20.4.2015 Oulussa

Taimi Mahosenaho

Taimi Mahosenaho, ProAgria Oulu, Maa- ja kotitalousnaiset

Vesa Nuolioja

Hankkeen vastuullinen johtaja on ProAgria Oulun johtaja Vesa Nuolioja.

Maija-Liisa Tausta-Ojala

Toinen nimenkirjoitusoikeuden omaava on toiminnanjohtaja Maija-Liisa Tausta-Ojala. (hallituksen nimeämä)

ProAgria Oulun nimenkirjoitusoikeuden omaavat henkilöt ovat allekirjoittaneet hankkeen indikaattorilomakkeen sekä tulevat allekirjoittamaan maksatushakemukset sekä muut tarvittavat viralliset raportit.

Sirpa Ursin

Hankkeen kirjanpidosta vastaa taluspäällikkö Sirpa Ursin.

MML:n toteuttamasta osiosta 2011-2015 vastaa tilusjärjestelypäällikkö Visa Korhonen.

LIITTEET:

1. Power-Point, Otteita ja kuvia hankkeen toiminnasta ja jatkosuunnitelmista
2. Kustannusyhteenvetotaulukko 2011-2015
3. YmpäristöAgro II toiminnankuvausteksti internettiin
4. Maanmittauslaitoksen osion YmpäristöAgro loppuraportti 2011-2015
5. Maanmittauslaitoksen osion liitteet
6. Lähiruokaosion loppuraportin liite
7. Lammas ja ympäristöosion liite
8. Energiaosion liite
- 9a, 9b 9. Exel-taulukko YmpäristöAgro II tilaisuudet ja osallistujamäärät, tiedotteet 2011-2015
10. Kaikki Indikaattorilomakkeet skannattuna kevätkausi-syyskausi 2011-2015
11. Palautekysely → 8 kpl palautteita

Lisäksi

- www.ymparistoagro.fi nettisivut, joista löydettävissä hankkeessa pidetyt tapahtumat ja tiedotteet
- Kansiot, joissa infotilaisuuksien osallistujalistat (5 isoa kansiota)
- Ohjausryhmien kokouksista laaditut seikkaperäiset muistiot
- Työajankäyttöraportit ja kirjanpitositteet, laskujen liitteissä selosteet
- Hankkeessa tuotetut powerpointit
- Hankkeessa tuotetut lehtiliitteet ja hanke-esitteet (jaettu)
- Hankkeessa tuotetut painetut tuki-infomateriaali kirjaset (jaettu)
- Hankkeessa tuotettu korttisarja (jaettu)
- Lehtiartikkeleista kopioita
- 10b. • Messutapahtumista yhteenvetoraportti

